Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 131 (14151) | 1973 оной июниин 6, среда | Сэн 2 мүнгэн

Буряадай барилгын управлениин 2-хи СМУ-да Мария Степановна Быковская арбан табаад жэл штукатурщигуудай бригадираар хүдэлнэ. Мүнөө тэрэнэй даадаг баригадын штукатурщигууд Куйбышевай гудамжада баригдажа байhан выставкын залай дотор талын хүдэлмэри хэжэ байна. Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо бэлэг барихаар зоригжоно.

Зураг дээрэ: бригадир М. С. Быковская.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

КПСС-эй ОБКОМДО

ХОНИДОЙ НООhО ХАЙШАЛХА ТАЛААР ЗЭДЫН АЙМАГАЙ АЖАХЫНУУДАЙ ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ ТУХАЙ

Хонидой нооhо түргэнөөр хайшалха талаар Зэдын аймагай ажахынуудай хэрэглэдэг дүй дүршэлые КПСС-эй обкомой тусхай тогтоол дотороо hайшаагаа. Тиигээд колхоз, совхоз бүхэндэ хонинной нооhо хайшалха тусхай томодхогдоhон пунктнуудые бариха, ажалыень hайнаар бэлэдхэхэ хэмжээнүүдые хараалан зохёохо гэжэ Хүдөө ажахын министерство, совхозуудай нэгэдэл, хүдөө ажахын органуудые уялгалhан байна.

Байгша оидо хонидой нооhые 10—15 хүдэлмэриин үдэр соо хайшалжа дүүргэхын тула hайн бэлэдхэлтэй хайшалагшадые шэлэжэ табиха, нооhо илгаха, шанарынь шалгаха классировщигууд болон лаборантнуудые hургаха, тэдэнэй ажалай түлөөhые зүбөөр табиха, hайнаар урмашуулха, мүн хайшалагшад болон пунктнуудай дунда социалис мүрысөө үрэтэйгөөр эмхидхэхэ гэжэ заагдаа.

Хонидой нооhо хайшалалгада ажахынуудай хэр бэлдэжэ, ямараар үнгэргэжэ байгые үргэнөөр харуулха гэжэ «Буряад үнэн», «Правда Бурятии», «Буряадай залуушуул» газетэнүүдэй редакцинуудта, республикын телевидени болон радиодамжуулгын комитедтэ даалгагдаа.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ олохон колхоз, совхозуудта хонидой нооhо хайшалга 1—2 hара хүрэтэр унжагайрдаг байгаа. Энээнhээ боложо, нилээд ехэ нооhон гарзада абтана, шанарынь муудана, олон хүдэлмэришэд, колхознигууд ондоо ажалhаа hамшаагдана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Зэдын аймагай ажахынууд бүхы хонидойнгоо нооhые хүдэлмэриин 14 үдэр соо хайшалжа абаа hэн. Нэн түрүүн энэ хүдэлмэридэ нарянаар бэлдэhэн, урдань байhан жэжэ пунктнуудые хуу томодхожо, тус бүридөө 70—80 машинкатай пунктнуудые эмхидхээ. Тэрэнэй ашаар нилээд олон хүн сүлөөржэ үгэhэн, хамта дээрээ 17,7 мянган түхэрнгэй салин алмагдаhан байна.

КПСС-эй райкомой, колхоз, совхозуудай партийна комитедүүдэй зүгhөө энэ шухала хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Хонидой нооhо хайшалжа эхилхын урда бүхы хайшалагшад, нооhо илгагшад, лаборантнууд, хайшалгын оньhон техникэ тааруулан заhадаг хүнүүдые суглуулжа, табан үдэрэй семинар үнгэргөө. Хайшалагшадай хүдэлмэриие хоёр халаанда эмхидхээд, хүнүүдэй ажалай түлөөhые хэhэнэйнь зэргээр, урмашуулха г у р н м тогтооhон байгаа. Хонидой нооhо хайшалха үедэ гол мэргэжэлтэдэй, отделенинүүдые эрхилэгшэдэй болон фермэнүүдые даагшадай дүүргэхэ уялгань нарннаар тодорхойлогдоhон байна. Ямар отарые хэды сагта хайшалгын пунктда асархаб гэжэ нарин график табигдана. Нооhо хайшалгын үедэ тоо бүрндхэл, тоосоое hайнаар табижа, хүн бүхэнэй хэhэн ажалые хаhа саг соонь согсолдог байха юм.

Аймаг, ажахы соогоо түрүү гараhан хайшалагшадай нэрэ хүндын түлөө туг үргэгдэдэг, «Аймагай эрхим хайшалагшадай коллектив» гэhэн нэрэ зэргэ олгогдожо, дамжуулгын улаан туг барюулагдадаг. Нёдондо Доржи Банзаровай нэрэмжэтэй колхозой Дээдэ-Үшөөтын хайшалгын пункт нэгэдэхи hуури эзэлээ hэн. Мүн тус колхозой ветврач Д. Ж. Балсанов хонидой нооhо түргэнөөр хайшалдаг аймагай чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, үнэтэ бэлэг абаа. Эндэ хонидой нооhо hайнаар хайшалха хэрэгтэ арадай хинагшад ехэ туhа хүргэдэг. Пункт бүхэндэ арадай хинагшадай постнууд бии болгогдожо, тэдэнэр нооhоной хэр hайн шанартайгаар абтажа байhаниие оньhон машинкануудай хэр зүбөөр хүдэлгэгдэжэ, абтаhан нооhоной тоо бүридхэлэй ямараар табигдаhаниие, хэр hайнаар хадагалагдадагые шалгана.

Зэдын аймагай ажахынуудай дүй дүршэл дээрэhээ харахада, хонидой нооhо түргэнөөр хайшалхын тула колхоз, совхоз бүхэндэ томодхогдоhон типовой пунктнуудые бариха, тэндэнь бүхы хэрэгтэй оньhон түхеэрэлгэ тодхохо шухала. Хайшалагшадай ажалые хоёр халаанда эмхидхэхэ, пунктнуудта хүдэлхэ бүхы хүнүүдые hайнаар hургаха, мэргэжүүлхэ хэрэгтэй. Нооhоной hайн шанартайгаар абтахын тула хайшалагдахын урда хонидые hайнаар таргалуулха байна. Тэрэшэлэн хүнүүдэй бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхын тула ажал дээрэнь hайн эрхэ байдал бии болгохо, тэдэниие зүбөөр урмашуулха ёhотой. Социалис мүрысөө hайнаар эмхидхэхэ, тэрэнэйнь үрэ дүнгые саг соонь гаргаха шухала.

ШИИДХЭХЫ ҮЕДӨӨ ОРОО

Хабарай тарилга гол түлэб дүүрэбэшье, тарялан дээрэ трактор, машинануудай хүнхинөөн үшөөл замханагүй.

Энэ жэлдэ хабартаа хаhсуу хүйтэн байгаашье hаань, бүхы техникээ hайнаар заhабарилhан, ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэhэнэй ашаар XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гурбадахи бригадада богони болзор соо 1600 гаран гектар сэбэр паар, нэмарай борнойлогдоо, хатуушаг болоhон хүрьhэтэй газарта лущени хэгдээ. Тиигээд майн 18 болотор 2180 гектар шэниисэ таригдажа, түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Манай бригадын механизаторнууд мүнөө үедэ обёос тарижа дүүргэхэеэ байна.

Мүн ойрын үдэрнүүдтэ 230 гектар ешмээн, үшөө 230 гектар кукуруза, 60 гектар куузику таригдажа, баhал дүүрэхэ ойртобо. Йигээд удахагүй оройн ургамал-зелёнко таригдажа захалхань, мүн паар хахалалга түлэг дундаа.

Тарялан дээрэхи бүхы хүдэлмэриие хаhа саг соонь, hайн шанартайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ механизаторнууд гол үүргэ дүүргэдэгынь мэдээжэ ааб даа. Бригадада дүршэлтэй бэрхэ трактористнар олон. Үнинэй трактористнар Хубисхал Васильев, Дугар Бадмацыренов, Юрий Болхоев гэгшэд МТЗ түхэлэй трактораар үдэрэй 14 гектар тариха нормотой аад, 25—26 гектар хүрэтэр тарина. Гусеничнэ тракторай агрегадай механизаторнууд үдэрэй 30 гектар нормын орондо ходол 40 гектар тарина. Трактористнар Сергей Цыренжапов, Василий Балданов гэгшэд энэ талаар илангаяа ехэ бүтээсэ туйлана. Хахалалга дээрэ Завдат Хайрутдинов халаан соо 15 гектар хүрэтэр хахалжа, даабаряа хоёр дахин үлүүлэн дүүргэнэ.

Тарилга дээрэ шалгарhан эдэ түрүүшүүл социалис мүрысөөнэй табан хоног бүхэнэй дүн гаргахада тус тустаа 15—30 хүрэтэр түхэригэй мүнгэн шангуудта хэдэн удаа хүртөө.

Хабарай тарилгые хаhа саг соонь дүүргэхэ хэрэгтэ Сэлэнгын СПТУ-гай hурагшад, нүхэд Дудин, Черноявов, Иванов, Коломин болон бусад ехэхэн туhа хүргөө. Эдэнэр сеялкэшэдээр хүдэлжэ байна.

Бүхы хүдэлмэреэ болзор соонь, hайн шанартайгаар бүтээжэ, ургасын хойноhоо зүбөөр харууhалжа, элбэг ургаса абахын тула манай бригадын механизаторнууд булта шармайн оролдоно.

С. ВИЛИКТУЕВ,
бригадын тоо бүридхэгшэ, хүдөө бэшэгшэ.

Сэлэнгын аймаг.

СЭВ-эй СЕССИДЭ ХАБААДАХАЯА ПРАГА ОШОБО

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин толгойлогшотой совет делегаци Прага ошохоёо июниин 4-дэ Москваhаа мордобо. Эдэнэр экономическа Харилсан туhалалсалгын Соведэй нээгдэхэеэ байгаа XXVII сессидэ хабаадаха юм.

Тус делегациие Внуковска аэродром дээрэhээ нүхэд А. А. Громыко, К. Т. Мазуров, М. С. Соломенцев болон бусад тушаалтад үдэшэбэ.

ЧССР-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Я. Гавелка үдэшэгшэдэй дунда бии.

(ТАСС).

Болгариин Арадай Республикада Н. В. Подгорнын албанай хэрэгээр ошохо болоhон тухай

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. В. Подгорный Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедэй, Болгариин Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй ба правительствын уряалаар байгша оной июлиин эхеэр Болгариин Арадай Республикада албанай хэрэгээр ошохо болобо.

АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР

Иранай сэрэгэй министр армиин генерал Реза Азими СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречкын уряалаар июниин 4-дэ албанай хэрэгээр Москва. ерээ.

Энэ айлшаниие КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречко, СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшонор: армиин генерал В. Г. Куликов, армиин генерал С. Л. Соколов гэгшэд Внуковска аэродром дээрэ угтаба.

Иранhаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Мухаммед Реза Амир Теймур угтагшадай дунда байгаа.

(ТАСС).

ДРВ гэй партийно-правительственна делегаци Пекин ерээ

ПЕКИН .(ТАСС). Вьетнамай Ажалшадай партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Ле Зуан, Вьетнамай Ажалшадай партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй правительствын премьер-министр Фам Ван Донг түрүүтэй ДРВ-гэй партийно-правительственна делегаци албанай хэрэгээр, КПК-гэй ЦК-гай ба КНР-эй правительствын уряалаар Пекин ерээ. Эдэниие аэродром дээрэ Чжоу Энь-лай ба бусад тушаалтад угтаба.

ДЕЛЕГАЦИНУУД ЕРЭБЭ

ПРАГА. (ТАСС). Экономическа харилсан туhалалсалгын Соведэй XXVII сессиин хүдэлмэридэ хабаадахаяа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй Совет делегаци июниин 4-дэ Прагада ерэбэ.

ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, КПЧ-гэй ЦК-гай секретарь В. Биляк, ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Ф. Гамоуз, Федеральна правительствын министрнүүд, Чехословакиин бусад түлөөлэгшэд аэродром дээрэ Совет делегациие угтаа.

ПРАГА. (ТАСС). СЭВ-эй сессиин хүдэлмэридэ хабаадахаяа НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров түрүүтэй Болгариин, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Е. Фок түрүүтэй Венгриин, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Х. Зиндерман түрүүтэй ГДР-эй, Кубын Республикын премьер-министрэй орлогшо К. Р. Родригес түрүүтэй Кубын, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал түрүүтэй МНР-эй, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич түрүүтэй Польшын, СРР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. Г. Маурер түрүүтэй Румыниин делегацинууд Прагада ерэбэ.

Союзна гүйсэдхэхэ Вечэй Түрүүлэгшын орлогшо Л. Вратуша түрүүтэй СФРЮ-гэй делегаци мүн лэ ерээ.

«ЛУНОХОД-2» hАРА ДЭЭРЭ ШЭНЖЭЛГЭНҮҮДЫЕ ЕХЭ ПРОГРАММАЯА ДҮҮРГЭБЭ

«Луноход-2» гэжэ өөрөө ябадаг автомат аппарадай туhаламжаар hарын нюруу дээрэ хэгдэхэ научно-техническэ шэнжэлгэнүүдэй ба шалгалтануудай программа дүүргэгдээ.

Дүрбэ hарын турша соо «Луноход-2» гэжэ автомат аппарадаар радио-холбооной сеанс хэгдээ. Энэ үе соо аппарат дээрэхи түхеэрэлгэ нүүдэй хүдэлсэ ба ябасые хан хүтэлбэрилхэ хүдэлмэринь хинан шалгаха ябуулгануд, научна туршалганууд хэгдэhэн, шухала мэдээнүүд Газар дэлхэй худар дамжуулагдаhан байна.

«Луноход-2» аппарат 1973 оной январиин 16-да «Луна-21» гэдэг автомат станцяар hарын нюруу дээрэ буулгагдаhан бэлэй. Энэ станци Туниин далайн зүүн захада, оньhе хүнхэр соо бууhан hара тухай научна согсоол мэдээнүүдые абажа шэнжэлхэ бодомжотойгоор тэрэнэй бууха газар тодорхойлогдоhон байгаа.

Табигдаhан зорилгонуудые зохилдуулагдан, өөрөө ябадаг аппарадай дабшалгын маршрут тодорхойлогдоhон байха. Автомат лаборатори hара дээрэхи түрүүшын дүрбэн үдэрэй турша соо хуу ойрын дайда тээшэ, урда зүг барижа дабшаа. Далайн эрьэ шадарай районие наринаар шэнжэлhэнэй hүүлээр, хойноhоо урагшаа 16 километрэй зайда үргэлжэлhэн, ехэ дэлбэрэлгэ дорьбоонhоо уламжалан бии болоhон саб жалга тээшэ, зүүлжээ шэглэн дабшаба. Тэрэнэй баруун, зүүн талануудые наринаар шэнжэлэгдээ.

Автомат аппарат орёо газарнуудаар дабшан, hара дээрэхи табан үдэрэй хугасаа соо 37 километр зайе гаталаа. Зүг шэгээ хубилган, түргөөр дабшадаг туладаа, «Луноход-2» гэжэ автомат аппарат өөрөө ябадаг түрүүшын «Луноход-1» гэдэг аппарадай гаталhанhаа 3,5 дахин ехэ зайе дабаhан байна.

Энэ аппарат дээрэ тодхогдоhон телевизионно аппаратурын туhаламжаар hарын нюруугай 86 панорама, 80 мянга гаран телевизионно дүрэ зурагууд Газар дэлхэй худар дамжуулагдаа.

Луноходой дабшаха замдахи hарын шоройн дээдэ үеын физико-механическа шэнжэ шанар тодорхойлогдоhон, hарын хүрьhэнэй химическэ бүридэл хэдэ дахин шэнжэлэгдэhэн байна. Эдэ шэнжэлгэнүүдэй ашаар hарын нюруу дээрэхи элдэб янзын бүридэлнүүд тухай: хүнхэрнүүд, хайр ба хэhэг шулуунууд, дэлбэрэлгэ дорьболгын үедэ бии болоhон саб жалгын ташалангууд тухай элдэб мэдээнүүдые абаха аргатай болообди.

Автомат аппарадай дабшаhан дайдадахи суранзанай полиин түхэл шэнжэнүүд. hарын шоройдо суранзанай таралга тодорхойлогдоо. Абтаhан мэдээнүүдhээ харахада, hарын нюруу дээрэ суранзанай поли нэгэ янзын бэшэ байна.

hара дээрэхи огторгойн толотолго hарын нюруу дээрэhээ анха түрүүшынхеэ хэмжэн тодорхойлогдоо. Луноходой лазерна пеленгаци туршагдаа. Эдэнэй ашаар hонин үрэ дүнгүүд туйлагдаhан байна. Даб дээрэхи шэнжэлгэhээ харахада, Наранай гэрэлые, газарта тудадаг туяае ехээр тараадаг жэжэхэн тооhонууд hарые тойрон хүреэлэнхэй байна.

«Луноход-2» гэжэ автомат аппарадай туhаламжаар хэгдэхэ хүдэлмэри дүүргээ. Өөрөө ябадаг совет лабораториин туhаламжаар абтаhан научна мэдээнүүд hара тухай, тэрэнэй оршон тойрондохи замбуулинай дайда тухай ойлгомжые улам үргэдхэхэ байха.

Научно-техническэ шэнжэлгэнүүдэй ба туршалгануудай үрэ дүнгүүд тунхаглагдаха.

ЖУРНАЛИСТНУУДТА ШАН БАРЮУЛАГДАБА

Буряад орондохи большевик хэблэлэй бии болоhоор 50 жэлэй ойн гүйсэhэнтэй дашарамда, «Үүр» гэжэ буряад хэлэн дээрэ түрүүшын совет газетын редактор байhан Ярослав Гашегай дурасхаалда Буряадай АССР-эй журналистнуудай холбооной Я. Гашегай нэрэмжэтэ шагнал байгуулха тухай республикын журналистнуудай холбооной правлениин дурадхалые КПСС-эй обкомой бюро 1968 ондо hайшааhан байна.

hаяхан Ярослав Гашегай түрэhөөр 90 жэлэй ой гүйсэбэ. Энэ ойн хүндэлэлдэ республикын журналистнуудай холбооной правлени журналистикын эрхим зохёолнуудай түлөө хоёр шан тогтоогоо.

Шагнал олгохо талаар жюриин hанамжалhанай ёhоор республикын журналистнуудай холбооной бюрогой байгша оной майн 28-да гаргаhан тогтоолоор Ярослав Гашегай нэрэмжэтэ шагнал эдэ нүхэдтэ үгтэхэ болобо:

1. БАШКУЕВ ТАРАС ПАВЛОВИЧТА — «Правда Бурятии» газетын хүдөө ажахын таhагые даагшада, тус газетын хуудаhануудта 1970—72 онуудта толилогдоhон: «Бидэнэр интернационалистнуудбди» (Анджела Дэвистэ нээмэл бэшэг) гэжэ публицистическэ очеркын, республикын хүдөө ажахын хүгжэлтын шухала асуудалнуудаар хэдэн статьянуудай түлөө;

2. НАМЖИЛОВ МИЖИТ-ЦЫРЕН ДАРИЖАПОВИЧТА — «Буряад үнэн» газетын ахалагша литсотруднигта 1969—72 онуудта тус газетын хуудаhануудта толилогдоhон ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай хэдэн тематическа хуудаhануудай, «Мүнөө үеын хүн» гэhэн юрэнхы гаршаг доро тунхаглаhан очеркнуудай түлөө

Республикын газетэнүүдэй журналистнуудай хамтын суглаан дээрэ уржадэр баяр ёhололой оршон байдалда нүхэд Башкуев Намжилов хоёрто Ярослав Гашегай дурасхаалай хүндэлэлэй диплом, мүнгэн шан барюулагдаба. Республикын журналистнуудай холбооной шагналай түрүүшын лауреадуудые суг хүдэлдэг нүхэдынь халуунаар амаршалаад, саашадаа зохёохы ажалдаа бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэбэд.

Ц. ДУГАРОВ,
республикын журналистнуудай холбооной правлениин харюусалгата секретарь.

БҮХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ ОРОЛСОГШОД

УРДАМНАЙ ҮШӨӨЛ ЕХЭ ЗОРИЛГО

Манай колхозой таряашал болон малшад Совет засагайнгаа 50 жэлэй алдарта ойе үндэр амжалтатайгаар угтахын тула үнгэрэгшэ жэлдэ габшагай шангаар ажаллажа гараа. Байгша ондо Буряад оронойнгоо табин жэлэй ойе баhал нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха, табан жэлэй гурбадахи жэлдэ эрхим үрэ дүн туйлахын түлөө социалис мүрысөөн бригада, фермэ, отара бүхэнэй хоорондо үргэнөөр дэлгэрhэн байха юм.

Колхозой партком, правлени илангаяа сабшалан, тарялангай ургаса дээшэлүүлхэ асуудалда гол анхаралаа хандуулhан байгаа. Ушарынь хадаа жэлэй ямаршье сагта адууhа малда хүсэд хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэдэг болоол haa, hү, мяха, нооhо ехээр үйлэдбэрилхэ, ашаг олзоёо эрид дээшэлүүлхэ болонобди.

Тиимэhээ тарянай үндэр ургаса ургуулха хараа бодолтойгоор тракторно-тарялан ажалай бригадада 13 коммунистнуудые табяабди. Энэ бригадада байгуулагдаhан партийна бүлэгые коммунист Владимир Цыренович Бадмаев ударидадаг юм. Орооhо тарянай тогтууритай hайн ургаса ургуулха, мүн газарайнгаа хүрьhые hалхинда үлеэлгэжэ муудуулхагүйн тула нэн түрүүн газар элдүүрилгэдэ шэнэ тусхай техникэ «КПГ-250», «КПП-2,2», «КШ-3,6» түхэлэй плуг, культиватор гэхэ мэтые хэрэглэжэ, 1500 гектар газар хүрьhыень урбуулангүй элдүүрилээ hэмди.

Тарилга, хуряалгын үедэ таба-табан хоног соо комбайн болон тракторай агрегат бүхэнэй хэhэн ажалай дүнгүүдые согсолжо, түрүү гараhан механизаторай хүндэлэлдэ Улаан туг үргэдэг, мүнгэн шангаар урмашуулдаг байнабди. Тинхэдэ манай нютагта орой бороо ородог, халтад гэбэл ган болохоёо hанадаг гэжэ онсо тэмдэглэхэнь шухала. Ушар иимэhээ дан эртээр таригдаhан тарян хабарай эртын ган гасуурта дайрагдажа хосордогые хараадаа абан, байгша ондо оройшье, май hарын 11—12-ой үдэрнүүдhээ тарягаа түлэг тарижа эхилээ hэмди. hайн ургаса ургуулхаар hанаагаа табижа ажаллаhан механизаторнуудайнгаа оролдолгоор эртын ороохото таряае богони болзорто hайн шанартайгаар дүүргээбди. Тингэжэ энэ жэлдэ 3800 гектар тарялангай гектар бүриhөө 14,6 центнер, зарим газарhаа 25—26 центнер ороохо хуряажа абахаар хараалнабди. Ондоогоор хэлэбэл, нёдондонойхиhоо доошо бэшэ ургаса абахын түлөө тэмсэхэбди.

Юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ иимэ үрэ дүн туйлажа, ороохо таряа гүрэндөө худалдаха табан жэлэйнгээ түсэбые нэгэ жэлээр урид дүүргээд, үрэhэ хүрэнгээ гүйсэд хааха, ниитынгээ адууhа малда хүсэд хүрэхэ таряа талхашье абаха болонобди. Гансахан нёдондо гүрэндэ таряа түсэбhөө гадуур худалдажа, 82 мянган түхэригэй олзо доход оруулаабди. Иимэ амжалта туйлаhанайнгаа түлөө РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, 1500 түхэриг мүнгэн шанда хүртэhэн байнабди.

Энэ жэлдэ урдаа табиhан зорилгоёо дүүргэхэ, ороохо таряа ехээр абаха талаар хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хам оролсон, манай механизаторнууд болон таряашад хабарай тарилгын үедэ эршэмтэйгээр ажаллана.

Тарилгын эхилхэhээ бүри урда бүхы машина, техникээ hайнаар заhабарилжа бэлэн болгоод мартын 27-до гүрэнэй комиссида тушаагаа hэмди. Гадна тарянайнгаа үрэhэ хуу 1-дэхи, 2-дохи классай hайн шанартай болоhон байгаабди. Тиигээд нёдондо хахалhан 2600 гектар намарайнгаа паар, 1000 гаран сэбэр паараа хабар эртэ борнойлжо, шинг нойтыень хүшаад, түрүүшын ээлжээндэ тэндээ шэниисэ таряабди. Тэрэшэлэн тала газарай тарялангай хүрьhэ hалхинда үлеэлгэхэгүйн тула «КПГ-250» «КПП-2,2», «КШ-3,6» түхэлэй плуг, культиваторнуудаар мянга гаран гектарынь элдүүрилээбди. Минеральна үтэгжүүлгэ оруулхада ургаса хараа байса дээшэлдэг гэжэ механизатор бүхэмнай hайн ойлгожо абаа. Нёдондо 300 гектар шэниисын газарай га бүхэндэ хоёр центнер минеральна үтэгжүүлгэ оруулаа hэмди. Харин мүнөө жэлдэ нёдондонойхиhоонь хоёр дахин ехэ хэмжээнэй минеральна үтэгжүүлгэ тарянай газарта оруулагдаа.

Тракторай тарилгын агрегат бүхэндэ коммунистнууд агитаторнуудаар томилогдоhон байна. Тэдэнэр халаан бүхэндэ хэгдэhэн хүдэлмэриин дүн саг соонь гаргажа, бюллетеньдэ харуулдаг, мүн ажалайншье шанар тухай хаhын hониндо бэшэжэ байдаг. Баян ургаса хуряажа абаха, ниитынгээ малда хүсэд хүрэхэ элбэг тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ механизатор бүхэмнай hаналаа табин оролдоно.

Манай партийна организациин коммунистнууд ниитынгээ адууhа малда хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ асуудалда гол анхаралаа хандуулдаг. Нёдондо 38 мянган центнер үбhэ, зелёнхо хуряагдаhан, 5000 тонно силос дарагдаhан юм. Тэрэнhээ гадна, бүхы үхэр мал, хонин hүрэгтэ хүсэд хүрэхэ hолоомо таряа талхавай зүйл бэлэдхэжэ абаhан хадаа мүнөө жэлдэ бараг hайн үбэлжэлгэеэ үнгэргөөбди. Хэды hайн тэжээлтэй байгаашье haa, ажалдаа эзэн ёhоор хандаагүй, булта оролдоогүй болбол малаа гарзалуулжа, ашаг шэмыень доошолуулжа магадгүй ха юм. Тиимэhээ дүршэл ехэтэй малшадтай залуушуулые нүхэсүүлжэ, мал ажалай орёо нарин оньhо, нюуса шадабари гээшые ойлгуулха, дүршүүлхэ тон шухала. Энэ hайн hайхан ёhо заншалые саашань дэлгэрүүлэн, бидэ коммунис ажалай ударник Александр Санжиевич Самбаевай отарада нёдондо дунда hургуули дүүргэhэн Сэсэг басагыень, Вера Очирова гэжэ суг hураhан нүхэртэйнь ажаллахые тэндэ эльгээгээбди. Иимэрхүү жэшээ дурдаа haa, олон.

Коммунистнууд мал ажалай эгээн шухала, харюусалгатай газарнуудта хүдэлжэ, малшад болон хонишодой хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөе ударидажа ябана. Жэшээлхэдэ, коммунистнууд Н. М. Бурхинов, Ц. Б. Гатанов, С. Б. Молонов, М. Х. Бадмаев гэгшэд эхэ хонидой отарануудта, С. Цыренова, М. Ринчинова, Е. Базарова бултадаа долоон коммунистнар hү haалиин фермэнүүд дээрэ ажаллажа байна.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, колхозой правлени, парткомой ниитынгээ олзо доходые дээшэлүүлхэ хараа бодолтойгоор эмхидхэhэн ажал ябуулга зарим тэды үрэ дүн харуулжа эхилээ гэхэдэ, алдуу болохогүй гэжэ hанагдана. Ушарынь хадаа колхозоймнай hаалишад байгша оной нэгэдэхи кварталда, жэлэй үнгэрhэн таба hарада hү hааха түсэбөө болзорhооь урид дүүргэнхэй. Эрэ хүтасаада хараалагдаhан түсэбэй ёhоор 2400 гаран центнер hү hааха байhан аад, 2660 центнер hү абажа, аймагай ажахынуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ түрүү hууринуудай нэгые эзэлээбди. Түрүүшын кварталай дүнгөөр колхоз КПСС-эй райкомой, аймсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаа hэн.

Хонишоднайшье муу бэшээр ажаллана. Нёдондо нооhо хайшалха түсэбөө 110 процентээр дүүргэжэ, ганса нооhоороо 63 мянган түхэригэй олзо оруулаа юм. Харин тэрэ жэлдэ эхэ хонидhоо хурьга абалгаар «будэрэн» алдаа бэлэйбди. Зуун эхэ хонин бүриhөө минил 75 хурьгад абтаа. Энэ шухала hалбарида бии байгаа дутагдалнуудаа усадхажа, байгша ондо зуун эхэ хонин бүхэнhөө 98 хурьга абаад, тобир тарганаар түлжүүлжэ байнабди. Тингэжэ хонишоднай зуун эхэ хонин бүриhөө 90-ээд хурьга абахаар хараалhан урдыhхи уялгаяа шэнэлжэ, зуунhаа —98 хурьга абаха хараатайгаар ажаллажа байна.

Гэхэтэй хамта, манай ажалда шиидхэгдээгүй асуудалнууд, дутуу дунда зүйлнүүд баhал бии. Нэн түрүүн үхэр малай үүлтэрэй муу байhан дээрэhээ hанаанда хүрэмөөр ашаг шэмэ тэдэнhээ абажа шаданагүйбди. Нёдондо колхозой hаалишад үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1100 килограмм hү haaгaa hэн. Мүн гүрэндөө худалдаhан малаймнай тус бүриин шэгнүүр дунда зэргээр 300 килограмм болохо байhан аад, оройдоо 295 килограмм шэгнүүртэ хүрөө юм. Тиимэhээ гүрэндөө мяха худалдаха түсэбөө 83 процентээр дүүргээд лэ үлэшөөбди. Мүнөө үхэр малайнгаа үүлтэрые hайжаруулха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулнабди. Тиин hайн үүлтэрэй 25 эмэ хашараг хүршэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозhоо худалдажа абаабди, мүн томо үүлтэрэй 4 буха абтанхай. Гадна Прибайкалиин аймагhаа hайн үүлтэрэй 50 гунжадые худалдажа абахамнай.

hайн үүлтэрэй томо бэетэй шэмэ ехэтэй үнеэдтэ жэлэй дүрбэн сагта хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэй гэжэ хүн бүхэн мэдэнэ. Тиимэhээ малдаа үбhэ тэжээл бүри элбэгээр бэлэдхэхэ зорилго табяад ажаллажа байнабди. Энэ хараа түсэбөө бэелүүлхын тула 900 гектар шэнэ газар юhэдэхи табан жэлэйнгээ дууhатар ашаглаха байнабди. Тэрэ тоодо 600 гектар Бухэтэрэй намаг хатаажа, hайжаруулагдаhан бэлшээри, сабшалан болгохо hанаатайбди. Сухандада 120 гектар тарянай газар, тиихэдэ 200 гектар сабшалан уhалха уhалууриин hубаг ханааб шэнээр заhабарилжа байнабди. Нёдондо 150 гектар hайжаруулагдамал бэлшээри ашаглалгада оруулаабди.

Эдэ бүгэдэ арга боломжонуудаа хэрэглэн, манай колхозой ажалшад, малшад юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ бүри hайн үрэ дүн туйлаха, элеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэгээр абахын түлөө иигэжэ тэмсэнэ.

П. ДАШИЕВ,
Баргажанай аймагай Уланай колхозой парткомой секретарь.

ПАРТИИНА ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААНУУД

ХАЛУУНААР ҺАЙШААНА, ҮНДЭРӨӨР СЭГНЭНЭ

АХЫН АЙМАГ

Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан Орлик тосхондо болобо. «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар партиин Центральна Комитедэй уласхоорондын ажал ябуулга тухай» асуудал зүбшэн хэлсэһэн, КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1973 оной) Пленумэй дүнгүүд ба аймагай партийна организациин зорилгонууд» гэһэн асуудал суглаанда хабаадагшад зүбшэн хэлсэбэ.

Партиин XXIV съездын хараалһан эб найрамдалай программые бэелүүлхэ талаар Коммунис партиин уласхоорондын ажал ябуулгые, КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые аймагай коммунистнууд, бүхы ажалшад халуунаар һайшаан дэмжэнэ гэжэ үгэ х...һэн КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь П. Д. Марзаев, «Улаан Аха» колхозой партийна эхин организациин секретарь Б. Д Чагдуров, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь К. Д. Тулуев, «Коммунизм» колхозой парторганизациин секретарь Ж. Д. Самбялов, Орлигой сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Б. М Марзаев гэгшэд мэдүүлбэ.

Манай партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй эдэбхитэйгээр ябуулжа байһан ленинскэ гадаадын политикын амжалтанууд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй нэрэтэй холбоотой, коммунис байгуулалтадаа совет арадай туйлаһан туйлалтануудта түшэглэнэ гэжэ тэдэнэр онсолон тэмдэглэбэ.

Нэгэн дуугаар баталан абаһан тогтоол соогоо аймагай партийна эдэбхитэд КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй дүнгүүдые нэгэн дуугаар һайшаажа, Ахын аймагай ажалшад КПСС XXIV съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын, юһэдэхи табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй оролдохо байха гэжэ мэдүүлбэ.

ХУРАМХААНАЙ АЙМАГ

Эдэ үдэрнүүдтэ аймагай колхоз болон совхозуудһаа, промышленна предприяти болон эмхи зургаануудһаа КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй дүнгүүдые һайшааһан, дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха талаар ехэ амжалтануудые туйлажа байһандань КПСС-эй Центральна Комитедтэ, тэрэнэй Политбюродо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ баяр баясхалан хүргэһэн мэдээсэлнүүд ороно. Аймагай коммунистнуудай, бүхы ажалшадай энэ һанал, бодолые аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад үшөө дахин элирхэйлбэ.

«КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын ажал ябуулга тухай» асуудал зүбшэн хэлсэһэн партиин Центральна Комитедэй апрелиин (1973 оной) Пленумэй дүнгүүд ба аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал суглаанай үзэмжэдэ табигдаба.

Тус асуудалаар үгэ хэлэһэн КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь К. Д. Дагбаев, аймагай газетын редактор Ц. А. Цыбиков, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь В. С. Бадмаев, Хурамхаанай леспромхозой директор И. И. Рябчиков, Хурамхаанай интернат һургуулиин директор Б. Б. Ехоров, райвоенком И. Р. Покацкий, Хурамхаанай совхозой профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ М. Б. Доржиева, «Знание» бүлгэмэй аймагай отделениин харюусалгата секретарь Б. В. Самбуев, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. Д. Дампилон, КПСС-эй райкомой секретарь К. П. Бадмаев гэгшэд КПСС-эй ЦК-гай, тэрэнэй Политбюрогой, нүхэр Л. И. Брежневэй эдэбхитэй уласхоорондын ажал ябуулгада үнэхэр сэгнэлтэ үгэхэ зуураа, партиин Центральна Комитедэй апрелиин Пленумэй дүнгүүдые һайшаан дэмжэжэ байһан тухайгаа мэдүүлбэ.

Дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэг совет арадай ажалай амжалтатай сэхэ холбоотой юм. Тиимэһээ габшагайгаар хүдэлжэ, партиин XXIV съездын батальһан юһэдэхи табан жэлэй түсэб даабари амжалтатайгаар бэелүүлхэ бата бэхи үндэһэ һуури табихыень КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленум бүхы совет хүнүүдые уряалһан байна. Энээндэнь харюу болгон Хурамхаанай ажалшад социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, байгша ондо, мүн Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые һайшааһан тогтоол суглаан дээрэ баталан абтаба. Пленумэй материалнуудые ажалшадта үргэнөөр тайлбарилан ойлгуулха, ажалшадые коммунис ёһоор, пролетарска интернационализмын үзэл бодолоор хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта, тэдэнэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулхыень партийна организацинуудта дурадхагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын аймагай партийна организациин коммунистнуудай дундаһаа эгээл түрүүлэн партийна шэнэ билет абаһан Сэлэнгын геологическа экспедициин үрэмдэлгын мастер Николай Гаврилович Романов (зүүн гарһаа), ахалагша коллектор Пётр Ильич Самсоненко.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ПАРТИЙНА БИЛЕТ УЯЛГАЛНА

КОММУНИСТЫН НЭРЭ ХҮНДЭТЭЙ

Хяагтын ээрэлгэ-трикотажна фабрикын коммунистнууд эдэ үдэрнүүдтэ ехэ баяртайнууд. Тэдэнэртэ В. И. Ленинэй дүрэ зурагтай партийна шэнэ билет КПСС-эй райкомдо барюулагдажа эхилбэ.

Тус предприяти аймаг соогоо түрүү предприятинуудай нэгэн юм. Һара, квартал бүридэ түсэбөө дүүргэжэ, һайн шанартай трикотаж хубсаһа гаргана. Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгаа фабрикын коллектив амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай.

Партийна шэнэ билет абахаяа ерэһэн түрүүшын бүлэг коммунистнуудта КПСС-эй райкомой секретарь П. Е. Белозёров хандажа, тэдэнние амаршалаад, ажал хүдэлмэридэнь, ажабайдалдань һайн һайханиие хүсэбэ.

Эгээн түрүүлэн партийна шэнэ билет коммунис ажалай ударник, Ленинэй орденой кавалер, бүд эсхэгшэ Ц. Ж. Молоновада барюулагдаба. Энэ нүхэрнай халаан бүриингөө даабари ходо үлүүлдэг, ажалдаа нэгэшье голодоһо гаргадаггүй, нииитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, коллективтээ, аймагайнгаа ажалшадай дунда хүндэтэй болоһоор үнинэй.

Удаань утаһа ээрэгшэ, коммунис ажалай ударник З. Богодаева партийна билет абана. Тиихэ зуураа сэдьхэлээ хүдэлгэн иигэжэ мэдүүлбэ:

— Буряадай АССР-эй 50 ...лэй ойн хүндэлэлдэ түсэб... гадуур нэгэ тонно пряж ... уялга абаһан хүнби. ... уялгаа мүнөө дүүргээд, ... баярай һайндэр болотор ... 1 тонно нэмэжэ ээрэхэ гэ... шиидхэбэб. Коммунистын ... хүндэтэй, энээндэ хүрэжэ ... дэлхэ зэргэтэйби.

Энэ үдэр шэнэ парти... билетнүүдые халаанай маст... нууд З. Мотаева, Л. Гарма..., хүдэлмэришэд В. Кулик..., Михаил ба Валентина Ц...шевтэн, фабрикын дирек... П. П. Виноградов, партбюр... секретарь З. Полонова б... бусад абаба.

А. СУРМАЧ

Ростовско область. Азовско районой «Путь Ильича» колхозой загаһашадай бригаданууд Азовско далайда загаһа барина. Жэлэй турша соо 20 минган центнер загаһа бариха түсэбтэй һаа, колхоз мүнөө 18 мянган центнерыень барижа тушаагаад байна.

Мүнөө загаһашад эрье шадар губшууураар загаһа барина. Евгений Хорошенький гэгшын бригада һайнаар ажаллана. Энэ коллектив жэлэйнгээ даабарие үлүүлэн дүүргээ. Бригадынхид жэлэй дүүрэтэр 100 центнерһээ бага бэшэ загаһа бариха гэжэ шиидэнхэй.

Зураг дээрэ: бригадир Е. Хорошенький (баруун гарһаа), загаһашан Л. Мельник гэгшэд губшуурһаа загаһаяа абажа байна. ТАСС-ай фотохронико.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДҺЭЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДҺЭЭ

Советскэ Союзай Герой, СССР-эй габьяата летчик-испытатель М. В. Козлов, летчик-испытатель В. М. Молчанов, самолёдой штурман Г. Н. Баженов, ахамад конструкторай орлогшо, генерал-майор-инженер В. Н. Бендеров, гол инженер Б. А. Первухин, бортинженер А. И. Дралин гэгшэд 1973 оной июниин 3-да Париж шадархи Ле Бурже гэдэг аэродромдо дүтэхэн ТУ-144 гэжэ совет самолёдоор түсхайлан харуулха ниидэлгэ хэхэ үедөө усалталгада орожо, наһа бараһан тухайдань КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ехэ шаналалтайгаар мэдээсэнэ, шаналал гашуудалаа аюулда орожо наһа барагшадай бүлэнэр ба түрэлхидтэ элирхэйлэн мэдүүлнэ.

КПСС-эй ЦК-гай ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРЬ Л. И. БРЕЖНЕВТЭ

Ле-Бурже болоһон авиационно усалталгатай дашарамдуулан, хани ёһоор шаналжа, гашуудалыетнай хубаалдажа байһанаа Танда элирхэйлэн мэдүүлнэб.

Энэ мэдэрэлыем усалда орогшодой бүлэнэртэ, бүхы совет арадта дамжуулхыетнай гүйнаб.

Жорж МАРШЕ,
ФКП-гэй Генеральна секретарь.

Шаналал гашуудалай телеграмманууд

Франциин премьер-министр П. Месмер ТУ-144 гэжэ самолёдой усалда ороһонтой дашарамдуулан, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинда телеграмма эльгээхэдээ, өөрынгөө зүгһөө, мүн агаарта ба замбуулинда Советскэ Союзай туйлаһан толотомо амжалтануудаар гайхан баясадаг олон тоото француздуудай үмэнэһөө шаналалаа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

* * *

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин ТУ-144 гэжэ самолёдой усалтаһан райондо француз граждануудай аюулда орожо наһа бараһантай дашарамдуулан, ехээр шаналжа байһанаа Совет правительствын үмэнэһөө Франциин премьер-министр П. Месмертэ эльгээһэн телеграмма дотороо элирхэйлэн мэдүүлбэ. Усалда орожо наһа барагшадай бүлэнэрэй гэшүүд болон түрэлхидтэ, бүхы хохидогшодто шаналалаа тэрэ телеграмма дотороо элирхэйлэн мэдүүлээ.

УСАЛТАЛГЫН ШАЛТАГААН МҮРДЭГДЭЖЭ БАЙНА

ПАРИЖ, июниин 4. (ТАСС). ТУ-144 гэжэ совет самоледой усалталгада ороһон ушар шалтагаание Франциин Оборонын министерство Советскэ Союзтай холбоо барисаатайгаар мүрдэжэ байна гэжэ Франциин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй министр Р. Галле мэдүүлбэ.

Париждахи авиационно выставкын үнгэргэгдэжэ байһан Ле-Бурже гэдэг аэродромой ниидэлгын талмайһаа холо бэшэ, тусхайлан харуулха ниидэлгын үедэ доогошогуур ниидэжэ ябатараа иимэ усалталгада ороһон байна.

Аэродром шадархи тосхоной хэдэн гэрнүүд самолёдой бутардаһануудаар һандаргагдаа. Хэдэн хүн аюулда ороо.

Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй эхилһээр 4 жэлэй ойдо

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООНОЙ АША ТУҺАДА

Коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай түлөөлэгшэдэй уласхоорондын зүблөөнэй Москвада болоһоор 4 жэл үнгэрбэ. Коммунис хүдэлөөн мүнөө үеын эгээн ехэ нүлөөтэй политическэ хүсэн болонхой. 89 коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай зэргэдэ 50-яад миллионһоо үлүүтэй коммунистнар жагсана.

1969 ондо болоһон зүблөөн дээрэ коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэд саашадаа империализмын хархис хүсэнүүдтэй тэмсэхэ замаа, хараа шэглэлээ тодорхойлһон байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ мүнөө үеын дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй хүсэн, нэрэ хүндэ бүри бэхижээ, ажалшадай тэмсэлдэ дүүргэдэг үүргэнь ургаа. Хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ урбагшад коммунис партинуудай зүгһөө хатуу сохилто абадаг болонхой.

Социалис оронуудай хоорондохи экономическа болон политическэ харилсаа холбоон, коммунис хүдэлөөнэй амжалтанууд империалис гүрэнүүдэй эзэрхэг политикада эсэргүү найдамтай хүсэн болонхой.

Уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин, бүхы дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй агуу ехэ илалтын гэршэ болодог дэлхэйн социалис системэ мүнөө үедэ 1 миллиард 200 миллион хүн зонтой 14 гүрэнһөө бүридэдэг.

Социалис оронуудта коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд ударидахы партинууд гээшэ. Тиимэһээ орон доторхи идейно-политическэ, экономическа, зэбсэгтэ хүсэнүүдээ улам һайжаруулхые тэдэнэр оролдодог. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярай хамтын суглаан дээрэ манай партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежнев өөрынгөө элидхэл соо «хамтын оролдолгын ашаар, ангиин дайсантай эрид тэмсэлэй үедэ социалис гүрэнүүдэй бата нэгэдэл байгуулагдаа, аха дүүгэй найдамтай системэ бии болоо. Үдэр бүриин ажал байдалаа эрхилхэ, элдэб асуудалнуудта тэсөмгэйгээр хандажа, капитализмын үедэ шиидхэхэ аргагүй шухала асуудалнуудые шиидхэдэг болонхойбди», — гэжэ тэмдэглээ бэлэй.

Манай партиин Центральна Комитедэй апрелиин (1973 оной) Пленум «КПСС-эй гадаадын политическэ ажал ябуулга тушаа дэлхэйн социализмын амжалтануудые саашадаа арьбадхахын түлөө тэмсэхэ, социалис гүрэнүүдтэй бүхы талын харилсаануудаа саашань үргэдхэхэ, энэнь уласхоорондын оршон байдалда тон ехэ удха шанартай байха», — гээд онсо тэмдэглээ.

1971 оной июль һарада үнгэрһэн СЭВ-эй XXV сесси дээрэ «СЭВ-эй гэшүүд болохо социалис гүрэнүүдэй хоорондохи интеграци хүгжөөхэ, харилсаануудаа гүн зэгырүүлхэ гэһэн комплексно программа баталан абтажа, социализмын булюу арга боломжонуудые хэрэглэхэ талаар горитойхон алхам хэгдэһэн юм.

СЭВ-эй гэшүүд — түсэблэлгээ үргэдхэн нэгэдхэһэнэй ашаар үндэр дэбжэлтые туйлаа. Промышленна үйлэдбэринь 1950 онһоо хойшо найма дахин ургаа, тиихэдэ капиталис оронуудай промышленна үйлэдбэри 3 дахин ургаа. Мүн бүхы дэлхэйн оронуудай үйлэдбэрилһэн промышленна продукциин гурбанай нэгэ хуби социалис оронуудта гаргагдана бшуу.

Социалис оронуудай хоорондохи экономическа харилсаа холбоон хододоо хүгжэжэ, шэнэ шэнжэтэй боложо, бүхы аха дүү оронууд үндэр амжалтануудые туйлажа, арад зонойнгоо ажабайдалые улам һайжаруулдаг гээшэ. Социалис оронууд гансашье өөрынгөө ажахын хүгжэлтэдэ, ажабайдалаа һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа хандуулдаг бэшэ, харин хүгжэжэ байгаа оронуудтай харилсаагаа үргэдхэдэг, империализмда эсэргүү хүсэнүүдтэ туһалдаг гээшэ. СССР, Чехословаки, Польшо, ГДР, Венгри, Болгари, Румыни мүнөө жараад гаран бэеэ даанхай оронуудта 2500 шахуу промышленна болон бусад объектнүүдые бодхоохо-донь туһална. Электростанцинуудые, хара болон үнгэтэ металлургиин комбинадуудые, химическэ болон нефть болбосоруулгын заводуудые Индидэ, Египедтэ, Алжирта, Иранда, Турцида барихадань, тэдэ оронуудай мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хэрэгтэ туһалдаг гээшэбди. Советскэ Союзай болон бусад социалис гүрэнүүдэй мэргэжэлтэд тэдэ оронуудай ашагта малтамалнуудые бэдэрэлсэдэг, Азиин, Африкын болон Латиин Америкын хэдэн мянгаад студентнэр социалис оронуудта һурадаг болонхой.

Социалис оронуудай политическэ харилсаанууд жэлһээ жэлдэ үргэдэнэ. Аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэд уулзажа, уласхоорондын болон өөһэд хоорондохи харилсаануудай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг болонхой. Энэниие гэршэлһэн жэшээнүүд олон. Үнгэрэгшэ май һарада манай партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Польшо, Германиин Демократическа Республика ошожо ерээ. Империалистнууд социалис оронуудай нэгэдэлэй хүсые нэгэнтэ бэшэ ойлгожо абаһан байха. Жэшээлхэдэ, вьетнам арадай баатар тэмсэлдэ бүхы социалис оронууд (Советскэ Союз түрүүтэй) тон ехэ туһа хүргэһэн юм. Энэ жэлэй январиин 27-до Парижда батагдаһан Хэлсээн хадаа баатар вьетнам арадай, социалис оронуудай дайшалхы нэгэдэлэй, бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй илалта гэжэ сэгнэгдэдэг.

Социалис оронууд Израилиин добтолгын хойшолонгуудые усадхаха хэрэгтэнь араб арадуудта туһа хүргэһөөр. Социалис оронууд Дүтын Зүүн Зүгэй гүрэнүүдтэ политическэ, экономическа, сэрэгэйшье туһа хүргэдэг. Юуб гэхэдэ, араб арадуудай үнэн зүб тэмсэл хэнэ бшуу.

Социалис оронуудай коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинууд, правительствонууд Европодо аюулгүйе сахиха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулна. Дэлхэйн хоердохи дайнай түймэрэй энэ түбидэ эхилһэниинь хүн бүхэн мэдэдэг. Социалис оронууд Европын гүрэнүүдэй зүблөө зарлаха дурадхал оруулаад, мүнөө бэлдэлгын үедэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байна. 1972 оной май—июнь һарануудһаа СССР ФРГ хоёрой, Польшо ФРГ хоёрой хоорондохи Договорнууд хүсэндөө ороһон, Баруун Берлин тухай дүрбэн талын хэлсээн баталагдаһан, нигэжэ Европын түби дээрэхи хилэнүүдэй эбдэгдэхэгүй байһаниинь мэдэрэгдэһэн байна. Энэ хадаа Советскэ Союзай болон бусад социалис оронуудай эб найрамдалта политикын, Баруун Европын оронуудай түрүү үзэл бодолтой хүнүүдэй тэмсэлэй үрэ дүн гээшэ. Энэ амжалтада Баруун Европын гүрэнүүдэй коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинууд өөрынгөө горитойхон хубитые оруулһан байна.

Социалис оронуудай амжалтануудые империалистнууд үзэн ядадаг. Ямаршье аргаар тэдэнэр националис бодолнуудые дэмжэжэ, социалис оронуудай нэгэдэлые һалгааха гэһэн зорилго табидаг. Жэшээлхэдэ, Великобританида ажаһуудаг империалис номнолшо Б. Крознер гэгшэ «коммунис хүдэлөөниие» хуби хубяарнь таһалжа, элдэб «национальна» коммунистнуудай хоорондохи «зүрилдөөнүүдые» хүлеэхые дурадхадаг. Иимэрхүү һэдэлгэнүүдтэ социалис оронуудай коммунис партинууд ёһотой харюу үгэдэг. Манай партиин XXIV съезд, Венгриин, Болгариин, Чехословакиин, ГДР-эй, Монголой Польшын коммунистнуудай һүүлшын съезднүүд дээрэ социалис интернационализмые саашадань хүгжөөхэ, марксизм-ленинизмын мүнхэ һургаалда үндэһэлэн шэнэ илалтануудые туйлахые хараалжа, һүүлэй 2 жэл соо абаһан хараа түсэбүүдээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ.

Аха дүү социалис оронуудта эсэргүүгээр ябуулдаг Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй балмад политика социалис нэгэдэлдэ ехэ хохидол үзүүлһэн байна. Энэ харата ябуулгануудынь коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай зүгһөө эрид шүүмжэлэгдээ бэлэй. Советскэ Союзай Коммунис парти ба бүхы коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинууд Хитадай Арадай Республикын ажалшадтай саашадаа харилсаагаа үргэдхэхын тула ехэхэн оролдолго гаргадаг. Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй политикые КПСС-эй XXIV съезд, СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярай хамтын суглаан, манай партиин ЦК-гай апрелиин Пленум эрид шүүмжэлжэ, Пекинэй удамаршадтай аюулта һэдэлгэнүүдые бүхы хүн түрэлтэндэ элеэр харуулаа. КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1973 оной) Пленум партиин XXIV съездын хараа шугамые бэелүүлхээр бэлэн байһанаа тэмдэглээ.

Аха дүү партинуудай һүүлшын съезднүүд болон пленумүүд Пекинэй удамаршадай политикые бүхэдэлхэйн коммунис хүдэлөөндэ, империализмда эсэргүү хүсэнүүдтэ харша ябуулта мүн гэжэ заагаа һэн.

1969 оной коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөн ажалшадай политическэ болон социально-экономическа эрилтэнүүдые хангахын түлөө тэмсэлдэ, коммунис жагсаалые саашадаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ, марксизм-ленинизмын саашадаа хүгжэлтэдэ ехэхэн хубитые оруулаа. Олонхи капиталис оронуудай нийтэ-политическэ ажабайдалда коммунистнуудай үзүүлдэг нүлөөн ехээр ургаа.

Жэлһээ жэлдэ коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд хүдэлмэришэн ангиин забастовконуудые ударидажа, олон миллион хүн зон экономическа, мүн политическэ эрилтэнүүдые табидаг болоһон. Жэлһээ жэлдэ энэ үргэн хүдэлөөндэ гансашье хүдэлмэришэд бэшэ, харин интеллигенци, һурагшад, студентнэр хабаададаг. Ганса 1965—1970 онуудта хүгжэнги капиталис оронуудта 312 миллион хүн зон забастовкодо хабаадаа. 1971 ондо забастовконуудта 70 миллион ажалшад хабаадаа. 1972 ондо энэ хүдэлөөн бүри үргэнөөр дэлгэрээ. Францида, Италида, Испанида, Японидо, Латиин Америкын олонхи гүрэнүүдтэ ажалшадай революционно хүдэлөөн туйлай үргэн далайсатай болонхой. Англида энэ хабар 750 мянган ажалшад салин нэгэ хэмдэнь байлгаха гэһэн засагаархидай тогтоолые буруушаажа, шанга эрилтэ табяа. Энэ хүдэлөөндэ түмэр харгышад, метрогой ажалшад, эмнэгшэд, багшанар, гүрэнэй алба хаагшад хабаадаа. Ганса 1972 ондо Англида 2470 забастовко боложо, 1 миллион ажалай үдэр хооһоор хосороо. Энэ жэлэй февральда Италида 14 миллион хүн нёдондо эхилһэн хүдэлөөниие үргэлжэлүүлээ. Америкын Холбоото Штадуудта нёдондо жэлдэ 5.100 забастовко боложо, 1 миллион 700 мянган хүдэлмэришэн болон алба хаагшад хабаадаа.

Империализмда эсэргүү тэмсэлдэ коммунистнар социалис партинуудтай харилсаа холбоо байгуулна. 1969 оной зүблөөн дээрэ «Коммунистнар хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй шухала байһаниие тэмдэглэжэ, социалистнартай болон социалис-демокрадуудтай харилсаагаа үргэдхэхөөр бэлэн байһанаа мэдүүлээ».

Азиин, Африкын, Латиин Америкын оронуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй гол удхань гэбэл, империализмда эсэргүү, политическэ болон экономическа талаар бэеэ даанхай байдалай түлөө добтолго болоно.

Индиин коммунистнар һүүлэй сагта таряашадай хүдэлөөндэ туһа хүргэжэ, газар таряалангай хубаариин шэнэ эрилтэнүүдые табидаг, тиихэдээ городой хүдэлмэришэн болон хүдөөгэй таряашадай тэмсэлые нэгэ уряа доро эмхидхэхэ талаар ехэ ажал ябуулна.

Жэшээлхэдэ, Сириин Араб Республикада 1966 оной февральда БААС гэдэг партиин зүүн тала баригшад — революционно - демокрадууд засаг гартаа абажа, шэнэ правительствын бүридэлдэ коммунистнууд ороһон байгаа. Тиихэдээ Сириин коммунистнар бүхы түрүү демократическа хүсэнүүдые ударидажа, үргэн демократическа фронт байгуулха зорилготой.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Латиин Америкын оронуудта гүнзэгы социально-политическэ хубилалтанууд боложо байна. Эндэхи оронуудта 280 миллион хүн зон ажаһуудаг. Энэ түбиин бүхы оронуудта национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн дэлгэржэ, 24 орондо коммунис партинууд энэ хүдэлөөндэ ехэ нүлөө үзүүлдэг. Социалис Кубын амжалтанууд, Чилидэ, Уругвайда, Перудэ, Аргентинэдэ боложо байгаа хубилалтанууд революционно хүдэлөөнэй саашадаа үргэдхэ, шэнэ илалта асарха байһыень гэршэлнэ. Энэ жэлдэ Латиин Америкын национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй 2 түлөөлэгшэ — Чилиин президент Сальвадор Альенде, Бүхэдэлхэйн профсоюзуудай Федерациин түрүүлэгшэ, Уругвайн коммунис партиин секретарь Энрике Пасторино гэгшэд Уласхоорондын Ленинскэ шанда хүртөө бэлэй.

Үнгэрһэн дүрбэн жэл коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй тобшололнуудай тон зүб, холын хараатай байһыень гэршэлээ. Уласхоорондын оршон байдалай үйлэ хэрэгүүд энэ зүблөөнэй уридшалан зааһан шэглэлнүүдээр хүгжэжэ байна.

Р. ГАРМАЕВ,
КПСС-эй обкомой лектор.

Буряадай АССР-... Министрнүүдэй... Соведтэ

РЕСПУБЛИКЫН О... ТАЙГАДА ГАЛ НОСО... ХЫЕ САГ ЗУУРА ХОР... ХО, УЛААН-УДЭ ШАД... РАЙ ОЙ РУУ ХҮН ... НОЙ ОЛООРОО ОШОХ... САГ ЗУУРА ХИЗААР... ХА ТУХАЙ

Һүүлэй үедэ хура боро... һайхитай байһантай, мү... рим эрхэтэнэй гал аю... һэргылхэ дүримые бүд... гээр хазагайруулһан ү... олошорһонтой дашарам... республикын ой тайгада ... мэр гарана гэжэ Бур... АССР-эй Министрнүүдэй ... тэмдэглэнэ.

Улаан-Үдын, респуб... бусад хотонууд болон хүд... ришэдэй тосхонуудай ор... дохи ой соо түймэр боло... модоной ажахые ехэ хох... до оруулна.

Республикын, мүн У... Үдын оршондохи ой та... түймэр һэргылхэ зорил... гоор РСФСР-эй Министр... дэй Соведэй 1973 оной ... лиин 23-най тогтоолтой ... ралдуулан, Буряадай АС... Министрнүүдэй Совет т... тогтоол гаргаба.

Ойн түймэр сараха ре... ликын онсо комиссиин ... шиидхэбэриин гаратар ре... ликын газар дээрэхи ой ... соо гал түлихэ ябада... хоригдобо. Гадна Ула... хотын модото зонын, У... Үдын, Заудинска ой м... ажахынуудай ой руу ... оной июниин 1-һээ хү... киие олоорнь табихагүй ... шиидхэбэри абтаа.

Улаан-Үдын ой м... ажахын Дээдэ-Онгостойе ... гажан ошоһон харгын 1... километр хүрэтэр), Зау... ой модоной ажахын В... хабшалые (Улаан-У... Спирт-завод ошоһон х... 4-дэхи километрһээ 1... километр хүрэтэр) У... Үдэдэ ажаһуугшадай ... газар гэжэ тодорхойлха...

Ажалшадай депута... аймагай Соведүүдэй гү... хэ комитедүүдэй дэргэд... түймэр һэргылхэ онсо ... синууд бүхы ой тайга ... хүнүүдэй тарахагүйн ... ажалшадай амарха га... дорхойлхо ёһотой.

Буряадай АССР-эй ... ной министерство, Б... АССР-эй Дотоодын хэ... министерство, ажалша... путадуудай Улаан-Үды... скэй болон аймагай С... дэй гүйсэдкомуудые ой... мэртэй тэмсэхэ, респ... мүн Улаан-Үдэ хотын ... хи ой модон соо түй... гылхэ хэмжээ ябуул... абаха, ойн харгынуу... тусхай пост болон ха... дые табиха гэжэ респ... Министрнүүдэй Соведэ... оной июниин 1-нэй ... соо хэлэгдэнэ.

Июниин 17-до—нютагай Соведүүдэй һунгалта

ҺАЙН БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАХА

Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой 18-дахи кварталай хүн зон нютагай Совет дүүдэй һунгалтада бэлдэжэ байна.

Тэдэнэр горсоведэй депутадта һунгуулиин 4, райсоведэй депутадта һунгуулиин 6 округуудһаа дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые һунгаха юм.

— Манай 18-дахи квартал городоймнай һүүлэй жэлнүүдтэ бодоһон шэнэ районуудай нэгэн, үнгэрэгшэ жэлдэ баригдажа түгэсхэгдөө һэн. Тиимэһээ ажаһуудаг хүн зониие, илангаяа һунгагшадые бүридэлдэ абаха хүдэлмэри харюусалгатай байба, — гэжэ тус участогай агитпунктые даагша, 19-дэхи дунда һургуулиин һуралсалай таһагые даагша Клавдия Кондратьевна Хантаева бидэндэ хөөрэбэ. — Урда тээнь эндэмнэй нэгэл— Буряадай АССР-эй Верховно Совет һунгалта үнгэргэгдэһэн. Тиихэдэшье би агитпунктые даагша байгаа һэм. Зүгөөр мүнөө залуу һунгагшад ехэ олон болошоһон байгаа. Хоёр жэлэй туршада хэдэн олон шэнэ байрын гэрнүүд ашаглалгада үгтөө, эмхи зургаанууд олон болоо,—гэээд тэрэ хөөрөөгөө иигэжэ үргэлжэлүүлбэ.— Иимэ хубилалта городоймнай түргэн хүгжэлтын жэшээ ааб даа. Гансахан энэ шадарнай һүүлэй хоёр жэлэй туршада манай шэнэ һургуулиһаа гадна, кафе, столово, гурбан шэнэ магазин, телевизор заһабарилдаг ателье, телефоноор хөөрэлдэдэг пункттай почто, хубсаһа химиин аргаар сэбэрлэдэг ба будадаг комбинадай пункт, ясли-саад хүдэлдэг болошоһон байба. Эдэ бултa арад зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха хэрэгтэ зорюулагдана. Ганса энээниие харахада, совет хүнүүдэй ажабайдалые саашадань һайжаруулха тухай партиимнай XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй урагшатайгаар бэелүүлэгдэжэ байһаниинь эли.

Клавдия Кондратьевнагай эдэ үгэнүүдые зүбшөөнгүй байхын аргагүй. Гансахан 18-дахи квартал бэшэ, харин тэрээнһээ саашаа хэды ехэ барилганууд һүүлэй жэлнүүдтэ хэгдээ гээшэб? Хоёрхон жэлэй саада тээ хуудам ой, тала байһан мяха-консервын комбинат ПОШ хоёрой хоорондо хүн зоной ажаһууха һайхан, томонууд, табан дабхартай гэрнүүд, технологическа институдай шэлбетон станци, автомашинын жолоошодые һургадаг һургуули, АТС,. Уран зураашадай холбооной мастерской, бухгалтернуудай һургуули, проектнэ институт болон бусад хүдэлдэг болоо, шэнэ ясли-саадай, дунда һургуулиин, ажалшадай эрилтэ хангаха комбинадай, кинотеатрай болон бусад эмхи зургаануудай байшангууд эндэ бодхоогдожо байнхай.

— Манай районой саашадаа ямар болоо хубилха тухай һаяхан Улаан-Үдэ городой ахалагша архитектор Павел Григорьевич Зильберман һунгагшадтаяа уулзахадаа хөөрөө. Павел Григорьевич энээнэй урда тээхи һунгалтадашье манай эндэһээ горсоведэй депутадаар һунгагдаа һэн. Мүнөөшье дэбжүүлэгдэбэ,— гэээд нүхэр Хантаева бидэндэ хөөрэнэ.

Мүнөө ниислэлдэмнай хэды хүн һууна6, тиимэ олон хүн Улаан-Үдымнай Октябрьска районд ажаһуудаг болохо. Тэдэнэй культурнаар ажаһууха талада гол анхарал онсолон хандуулагдажа, ерээдүйн ехэ ажалай үндэһэ һуури мүнөө табигдажа байгаа юм байна.

Эдэ бүгэдэ тухай, мүн юһэдэхи табан жэлэй түсэбүүдэй ямараар бэелүүлэгдэжэ байһан, Буряадайнгаа АССР-эй 50 жэлэй алдарта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө тэмсэжэ байһан ажалшадаймнай амжалтанууд тухай ба дэлхэй дээрэ амгалан байдал саашадань бэхижүүлхын түлөө Коммунис партиимнай, советскэ правительствымнай ябуулжа байһан ажал хүдэлмэри тухай агитаторнууд һунгагшадтаа хөөрэнэд.

Агитпунктын хүдэлмэри тусхай баталагдаһан түсэбтэй, дежурнанууд таһалгаряагүй эндэ һууна. Досоонь газетэ болон журналнууд, манай гүрэнэй ба дэлхэйн картанууд, шатар болон домино, һунгалтада ба Соведүүдэй хүдэлмэридэ хабаатай литературануудһаа бүридэһэн стенд бэлдэгдэнхэй байна.

Һунгуулиин хүдэлмэриин эхилһэнһээ хойшо тус агитпунктын дэргэдэ депутадуудтай уулзалганууд үнгэргэгдөө, залуу һунгагшадай вечер эндэ болоһон байна. Һаяхан асуудал-харюунуудай үдэшэ ехэ һонирхолтойгоор үнгэрөө.

Сэхынь хэлэхэдэ, тус агитпункт һайнаар хүдэлнэ. Тэрэнэй ажалые Клавдия Кондратьевна Хантаева оролдосотойгоор, шадамар бэрхээр эмхидхэнэ. Мүн агитаторнууд В. Берштейн, Р. Капштык, Н. Демин, Л. Будеева болон бусадай хүдэлмэри тэмдэглэлтэй.

Агитпунктын, һунгуулиин энэ участогай хамаг бүхы ажал хүдэлмэридэ 7-дохи СМУ-гай (партийна организациинь секретарь нүхэр С. Грудинин), проектнэ институдай (партийна организациинь секретарь Ц. Семенов), 15-дахи ШРМ-гэй (партийна организациинь секретарь А. Ильина) болон бухгалтернуудай һургуулиин ба бусад эмхи зургаануудай агитаторнууд эдэбхитэйгээр хабаадана.

...Һунгуулиин болохо үдэр хоног бүри ойртожо байна. Нютагайнгаа Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн эрхим түрүү хүбүүд, басагадаа һунгагшадтаяа һайнаар танилсуулха, тэдээн тухай, тэдэнэй ажал хүдэлмэри тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, һунгуулиие эрхимээр үнгэргэхэ хамаг бүхы бэлэдхэл хангаха — эдэ бүгэдэ агитпунктын мүнөө үеын гол зорилго мүн.

Д. ЭРДЫНЕЕВ.

ҮНИНЭЙ ДЕПУТАДАЙ 168-ДАХИ ХАБАР

АЗЕРБАЙДЖАНАЙ ССР: Барзаву тосхондо ажаһуугша Ширали Мислимов 168-тай болобо. Эды үндэр наһатай болобошье, тэрэ мүнөө хүнгэн сарюун, саад соогоо ажаллаһан зандаа. Нииты ажалдашье тэрэ хабаададаг: Ширали Мислимов—Билабандска сельсоведэй депутат. Энэ жэлдэ тэрэ депутадта кандидадаар дахинаа дэбжүүлэгдээ.

Зураг дээрэ: Ширали Мислимов саад соогоо ажаллажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ГАБЬЯАГАЙ ТЭМДЭГТЭЙ КАНДИДАТ

Хүнэй хэһэн хэрэг удхаараа, уг зорилгоороо болодог гээшэ бэзэ. Зоной аша туһада зорюулагдаһан ажал үнэтэй сэнтэй дээрэ тоологдодог, нэрэ хүндөөр, алдар суугаар хүреэлэгдэдэг. Иимэ ажал хүнгэн бэшэ байдаг. Эндэ оролдосо, зориг хэрэгтэй. Зүгөөр һалирхайгаар хандаһан, юрэл нэрэ хэмээһэн ушар үзэгдэдэг. Иимэ хүнгэн мүрөөр бүтээгдэһэн ажал хүндэтүй байдагынь мэдээжэ. Тобшоор хэлэбэл, ниитын ажал бүхэй туһатайшье һаа, тэрээндэ хүн бүхэнэй һайн хандаса хэрэгтэй. Үнэн сэдьхэлһээ хандажа хэһэн ажал тэрэниие бүтээһэн хүндэшье, ниитэ зондошье гүнзэгы удхатайгаар, гоё һайханаар харагдадаг.

Юрын хүнэй юрын ажал. Малшан гү, али таряашан хүнэй хэдэг ажал бүгэдэндэ мэдээжэ. Үдэрһөө үдэртэ хэгдэжэ байдаг хадаа тэрэ тиимэ ехэ удха шанартай гэжэ тоогдодогшьегүй шэнгэн байдаг. Тэрэнһээ байтатай, иимэ ажал дээрэ габьяа гаргаха ушар гэжэ юу байхаб гээд заримашуул һанагшье байжа болохо.

Тиимэ бэшэ гэжэ хэлээд, хэлэһэнээ баталжа, Бэшүүрэй Хаяа тосхоной һаалишан Елизавета Цыдыповагай намтар эндэ дурдая.

19 жэлэй туршада һаалишанаар хүдэлнэ. Арбан долоотойдоо хамтын ажалда хүдэлжэ эхилһэн. Тингэжэ наһанайнгаа хахадые мал ажалда зорюулаад ябана. Мүнөө 17 үнеэ һаадаг. Үнеэн бүриһөө дунда зэргээр жэлэй 2500 литр һү һаана. Арба юһэн жэлэй туршада һааһан һүень хамталбал, таба хахад шахуу мянган тонно гэхэ гү, али 150 гара мянган түхэригэй продукци абаа. Энэ сагай туршада абаһан салингаа тэрэ 6—7 дахин харюулһан байна. Тиихэдэ ганса һүн бэшэ. Жэл бүри үнеэнһээ тугал абадаг. Хамта 300-һаа холо гаран тугал абажа түлжүүлээ. Энэнь хамтын томо ажахын һүрэг мал, олон мянган түхэритэй сэнтэй хамтын зөөри боложо, жэлһээ жэлдэ арьбадхагдана. Имэл даа ганса хүнэй, юрын ажалша хүнэй зондоо, колхоздоо хүргэһэн аша туһань.

Юрэ бусын хэрэг бүтээһэн гү, али хүнэй үзөө, дуулаагүй суу гаргаһан ушарые габьяата хэрэг гэжэ зарим хүн ойлгодог юм. Харин иимэ, хүн зоной эгээл түрүүнэй эрилтые хангалгада, үдэр бүри хэрэглэжэ байдаг юрын эдеэ хоолой зүйлнүүдые ургуулха, абаха хэрэгтэ зорюулагдажа байһан ажал юунтэй сэнтэй гээшэб? Энэмнай мүн лэ зондо туһатай ехэ хэрэг бүтээһэнтэй адли ажалша хүнэй гаргаһан габьяа, алтан гартанай түйлалта, сэдьхэл зоригой баатаршалга болоно гэжэ хэлэлтэй.

Елизавета Жамсарановнагай энгэртэ «Шэн зоригой түлөө» медаль яларна. Тингэжэ тэрэнэй шэнжэ шанар зүбөөр тэмдэглэгдээ гэжэ бодоо һэм.

Нимэл хүн эды олон жэлдэ мал ажал дээрэ нэтэрүүгээр, оролдосотойгоор ябажа, зориһондоо хүрэжэ шададаг, тиихэдээ хүшэр хүндэ гэжэ зүрхэеэ мохоогүй, харин улам абьяастай боложо байгаа.

Һаалишан байха гээшэ хүнгэн бэшэ ажал. Үглөөнэй үүрээр бодожо үнеэ һааха, эдеэлүүлхэһээ эхилээд, үдэрэй, үдэшын һаам, олон хүнэгөөр дүүрэн һааһан һүеэ шэрэжэ тушааха гэхэ мэтэ, үдэшын харанхы болотор хэхэ ажал хүлеэжэл байхал даа. Тиихэдэ үнеэдээ ороондо бэлэдхэхэ, тугаллахыень хүлеэхэ хэрэгтэй. Нэгыеньшье орхижо гү, али алад гаража болохогүй. Энээнһээ гадна, гэрэй ажал гэжэ байха. Юһэн үхибүүтэй эхэдэ иимэ ажал хүнгэн бэшэ ааб даа. Тиибэшье ажалаа хүндэ гэжэ нэгэтэшье гомдоогүй, харин нүхэртэм, эжыдэм хүндэ бэшэ гү гэжэ, тэдээндээ туһалхые хүсэжэ ябадаг юм.

Коммунист хүнэй уялга ехэ, хамаархахагүй хэрэг гэжэ үгы. Хамтын ажалай хэрэг бүхэн, илангаяа малаа тэжээлээр хангаха асуудал коммунист Цыдыповагай һанаа зобоодог. «Дружба» колхоз тарян ажалтайшье һаа, малаар олон юм. Илангаяа һаалиин мал үдхэхэ гээшэ түрүүшын ээлжээндэ табигданхай аад, бэлшээри хомор. Тиимэһээ сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ, һайжаруулагдаһан бэлшээритэй болохо хэрэгые коммунист анхаралһаа алдадаггүй. Кукуруза, олон жэлэй ногоо тариха, силос дараха «ногоон конвейер» тариха гэхэ мэтэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ тэрэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

Өөрөө олон үхибүүтэй хүн хадаа, һургуулиин, хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ хабаадалсахые өөрынгөө сэхэ уялга дээрэ тоолодог. Багшанарай гү, али нютаг зоной хамтын суглаан дээрэ коммунист Цыдыповагай хэлэһэн үгэ халуунаар хүлеэгдэн абтадаг. Дутуу дундатай, худал хуурмаг юумэнтэй тэрэ эбсэдэггүй, нюур сахингүй шуумжэлхэһээ гадна, тэрэниие зайсуулха хэрэгтэ оролсодог.

Нүхэр Цыдыпова нютагайнгаа Соведэй депутадаар олон жэлдэ ябана. Хүн зоной аша туһада оролдодог гэжэ нютаг зониинь тэрэниие магтана.

Аймагай габьяата малшан бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсонхой. Нёдондо үнеэн бүриһөө 2895 килограмм һү һаагаа. Мүнөө республикынгаа 50 жэлэй ойдо зорюулан, бүри ехэ амжалта түйлаха зорилготой.

Нютагайнгаа зоной найдабарине иигэжэ дүүргэжэ ябаһан эрхим һаалишан мүнөө ажалшадай депутадуудай Бэшүүрэй аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэнхэй.

М. НИМАЕВ.

ЭХИНҺЭЭНЬ ОРОЛДОСОТОЙГООР...

Бага комплектнэ һургуулинуудай директорнүүдэй республиканска суглаанһаа

Ажабайдалтай нягта холбоотойгоор хүдэлжэ, республикын эхин һургуулинуудай багшанар нилээд амжалта туйлаа. Эхин һургуулиин һурагшадай шэнэ программада ороһонһоонь хойшо гурбан жэл болобо. Тиимэһээ шэнэ программа хуушандаа орходоо үлүү һайн гэжэ хэлэмээр. Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгөөр, үхибүүдэй эрдэм мэдэсэ хуушан программаар үзэһэн һүүлшын жэлэйхитэй сасуулбал, нилээд дээшэлһэн байна. Яруунын, Хориин, Загарайн, Прибайкалиин аймагуудай эхин һургуулиин багшанар илангаяа горитой амжалта туйлаа.

Багшын ажалай хүндэнь мэдээжэ. Аймагай түбһөө холо һууриjанхай багахан тосхонуудта байдаг бага комплектнэ һургуулинуудта тэдэнэй ажал бүришье хүшэр. Иимэ һургуулинуудта республика доторнай мянга гаран үхибүүд һурадаг, 435 багша хүдэлмэрилдэг байна.

Бага комплектнэ һургуулинуудай багшанарай ажал хүдэлмэри, тэдэнэй дүй дүршэл тухай, ойрын жэлнүүдтэ шиидхэгдэхэ ёһотой асуудалнууд тухай хөөрэлдөөн һаяхан Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэһэн тус һургуулинуудай директорнүүдэй республиканска суглаан дээрэ болоо. Гэгээрэлэй министр **С. С. Дмитриев** тус суглаан дээрэ хүдөөгэй һургуулинуудай ажал һайжаруулха талаар хэмжээ ябуулганууд тухай үгэ хэлээ. Олон аймагуудай эхин һургуулинуудай директорнууд дүй дүршэлөө хубаалдаа.

Удаан саг соо ажаллажа, ехэ дүй дүршэлтэй болоһон, ажал хэрэгээ һайнаар эмхидхэхэ гэжэ саг үргэлжэ оролдодог зоной амжалта туйлахань гайхалгүй. Жэшээнь, Хяагтын аймагай Семеновско эхин һургуулиин директор Е. И. Соколикова һүүлэй арбан жэлэй турша соо үхибүүдые нэгэ класста хоердохи жэлдэнь һуулгангүй хүдэлмэрилнэ. Кабанскын аймагай Никольско бага комплектнэ һургуулиин багша Е. Т. Бабинцева хэшээлнүүдээ һонирхолтойгоор үнгэргэнэ. Тэрэ зураг болон харуулан ойлгуулам-жын бусад пособинуудые үргэнөөр хэрэглэнэ.

Республика доторхи бага комплектнэ һургуулинуудта гол түлэб хүдөө малшадай үхибүүд һурана. Тэдэнэр хүүгэдэй саадта ябаагүй ушарһаа эрдэм мэдэсын талаар бэлэдхэл муутайшаг байхаяа һанадаг.

Һүүлэй жэлнүүдтэ һургуулинуудта нютаг ороноо шэнжэлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулагдадаг болонхой. Энэ талаар ябуулжа байгаа ажал хүдэлмэритэеэ суглаанда хабаадагшадые Захааминай аймагай Дабаатын эхин һургуулиин директор М. Г. Намсараева танилсуулаа.

Эхин һургуули болбол хүнэй эрдэм мэдэсын эхин шата гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Республикын эхин һургуулинуудта һуралсалай ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха талаар шухала асуудалнуудай нэгэн юуб гэбэл, зургаа наһатай үхибүүдые һургуулида ороходоор бэлэдхэлгэ болоно. Энэ талаар Захааминай аймагай Санагын дунда һургуулида ябуулагдажа байгаа хэмжээ ябуулганууд олоной анхарал татана. Холын отара болон гүүртэнүүдтэ ажалладаг малшадай зургаа наһатай үхибүүдые зун, һуралсалай жэлэй дүүрэһэнэй һүүлээр суглуулжа, интернадта байлгадаг. Ерэхэ намар нэгэдэхи класс даажа абахаяа байһан багшанар тэдэнтэй хүдэлмэрилдэг. Энэ хадаа ондо ондоо газарта байдаг малшадай үхибүүдые һургуулида орохоор бэлэдхэхэ тон зохисотой арга гэжэ һанагдана.

Баргажанай аймагай зарим һургуулинуудта, Сэлэнгын аймагай Дэбээнэй бага комплектнэ һургуулида бүхэли жэл соо бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдана. Энэнь аргагүй ехэ туһатай. Үхибүүд бэлэдхэлэй классай һүүлээр нэгэдэхидэ ороходоо юумэ түргөөр, һайнаар ойлгодог болоһон, һургуулиин ажабайдалда даданхай байна.

Хори юһэн буряад һургуулинуудай дэргэдэ бэлэдхэлэй классууд эмхидхэгдэнхэй. Эндэ зургаа наһатай үхибүүд абтадаг. Энэ классуудта үхибүүдые гол түлэб ород хэлэндэ һургадаг. Тээгдын, Гильбэрэй, Оронгын, Горхоной, Эгэтын адагай һургуулинуудай бэлэдхэлэй класста хүдэлмэри угаа һайнаар ябуулагдана. Үхибүүдые ород хэлэндэ һайнаар һургаха, хүүгэдэй саадта ябадаггүй хүүгэдые олониитын хүмүүжүүлгэдэ оруулха талаар бэлэдхэлэй классууд ехэ туһатай гэжэ суглаанда хабаадагшадай олонхинь тэмдэглээ.

Буряад һургуулинуудта ямар хэлэн дээрэ заахаб гэһэн асуудалда Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министр С. С. Дмитриев элидхэл дотороо ехэ анхарал хандуулаа. Дунда һургуулинуудай уставай ёһоор үхибүүдээ ямар һургуулида оруулхаяа түрэлхид өөһэдөө мэдэхэ ёһотой. Тиимэһээ Хориин, Загарайн, Түнхэнэй, Яруунын, Кабанскын, Сэлэнгын аймагуудай зарим һургуулинуудта түрэлхид үхибүүдээ ород һургуулида оруулдаг байна. Мэргэжэл һайнтай багшада заалгаһан, бага наһанһаа ород хэлэн дээрэ һуража эхилһэн үхибүүд ород хэлэндэ бэрхэ болодог, һуралсалайнгаа программын бүхы предмедүүдээр мэдэсэ һайнтай байдаг. Хүүгэдэй саадта хүмүүжүүлэгдэһэн гү, али бэлэдхэлэй класста һураһан үхибүүд илангаяа һайнаар һурадаг байна. 6-дахи, 7-дохи классһаа эхилжэ ород хэлэндэ ороһон үхибүүд эрдэм мэдэсэ муутай байдаг. Үхибүүдые эхин һургуулида ород хэлэн дээрэ һургалга һуралсал-хүмүүжүүлгын хэрэгэй шухала асуудалнуудай нэгэн болоно.

Л. МАРТЫНОВА.

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

Хаанашье хүндэтэй

1943 он һэн. Энэмнай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үе болоно. Эгээл энэ үедэ залуу басаган Вера Савельева Эрхүү хотын медицинын училищи дүүргээд, Сагаан-Морин нютагай фельдшерскэ пунктда ажаллахаяа ерэһэн байгаа. Дүй дүршэл, шадабаришье багатай һэн. Ажаллахаяа ерэһэн нютагтань таниха хүн байхагүй, ехэнхидээ үбгэд, хүгшэд, залуухан хүбүүд, басагад хүдэлжэ байһан. Хөөрэлдэхэ гэхэдээ, буряад хэлэ мэдэхэгүй.

Ушар иимэһээ нютагай хүн зонтой һайса танилсаха, түрэл хэлыень шудалха хэрэгтэй болoгдоо һэн. Холын фермэ, отаранuудта ажалладаг малшад, хонишодой үбшэлхэдэ, эмээл мөрёор ябаха хэрэгтэй болохо. Богонёор хэлэхэдэ, ажалайнь замай эхиндэ бэрхэшээлнүүд олон дайралдадаг байгаа. Урагшаа һанаатай, шударгы бэрхэ комсомол басаган ушарһан бэрхэшээлнүүдһээ сухарингүй, заатагүй дабажал гарахые хүсэдэг бэлэй. Сагаан-Морин нютагта гурбан жэлэй туршада хүдэлжэ, нилээд һайн дүй дүршэлтэй болоо. Арад зонтойнь танилсаа, буряадаар бага зэргэ хөөрэлдэдэг болоо, морёор хаанашье ябашадаг боложо шадаа.

Тингэжэ байтарнь аймсоведэй гүйсэдкомой элүүрые хамгаалгын таһагта Вера Стапановнае урижа, Утаата нютагта ажаллахыень дурадхаһан байгаа. Тиигээд Утаата нютаг, баһал танигдаагүй хүнүүд. Буряад хэлэ яһала һайнаар мэдэхэ болоһон Вера Степановна эндэхи хүн зонтой түргөөр танилсаа. Ажалыньшье урагшатай һайн һэн.

Утаата нютагта ажаллажа байха үедэнь Вера Степановнагай ажабайдалда ехэ удхатай нэгэ ушар болоһон юм. Ринчин-Доржо Вера хоёр танилсажа, зол жаргалаа нэгэдүүлхэ гэжэ шиидээ. Тингэжэ энэ нютагта шэнэ бүлэ мүндэлһэн юм.

Вера Степановна Савельева-Цыденова һүүлэй арба гаран жэлэй туршада Цахир тосхоной больницада ажаллана. Бүхы Захааминай аймаг дотор тэрэниие танихагүй хүн мүнөө хомор болонхой. Үбшэнтэндэ урин зөөлэхэнөөр хандажа, ямараар үбшэлһэниень шалгажа, эмшэлжэ заатагүй аргалдаг юм. Тиигэжэ нютагай зоной дунда хүндэтэй болоһоор үнинэй юм.

— Нэгэтэ үбшэлөөд, больницада ошоходом, наһажаал болоһон ород эхэнэр уһан буряадаар хөөрэлдэжэ, түргэн саг соо эмшэлээ бэлэй, — гээд Цахир тосхондо ажаһуудаг буряад үбгэд, хүгшэдэй хөөрэлдэхые нэгэтэ бэшэ дулаа һэм.

Вера Степановнагай ажал хэрэг урагшатай һайн ябана. Ринчин-Доржо нүхэртэйгөө үнэр баян, золтой жаргалтай бүлэ болонхой. Ашатай болоһоор үнинэй.

Даажа абаһан харюусалга ехэтэй ажал. Гэрэй ажал, үхибүүд, ашанар... Эдэ бүгэдые саг соонь хэжэ үрдеэд, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. КПСС-эй гэшүүн Вера Степановна Савельева-Цыденова Цахир тосхоной территориальна партийна эхин организациин секретаряар һунгагдаад, уялгаяа баһал һайнаар дүүргэжэ ябана.

Б. ШОЕНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Захааминай аймаг.

Болгаринн Арадай Республикада ашаа контейнерээр шэрэхэ системэ экономическа ехэ ашаа үрэтэй. Түмэр замай станцинуудта, пристаньдэ, автостанцинуудта механизм болон транспортернуудаар контейнерһээ ашаа буулгаха, тээхэ тусхай перронууд түхеэрэгдэнхэй.

Зураг дээрэ: Советскэ Союзһаа ерэһэн ашаа Варненска портдо буулгажа байна.

БТА—ТАСС-ай фото.

„ПРАГЫН ХАБАР"

ПРАГА. (ТАСС). Эндэ «Прагын хабар-73» гэжэ нэрлэгдэһэн уран һайханай фестиваль түлэг дундаа ябажа байна.

Б. Сметанын нэрэмжэтэ зоноор дүүрэн зал соо болоһон совет скрипач Игорь Ойстрахай концерт хүгжэмэй искусствын ехэ харалга болоо. Ленинградай гүрэнэй филармониин симфоническа оркестрэй ахамад дирижёр Юрий Темиркановай хүтэлбэри доро Чехословакиин радиогой симфоническа оркестрээр үдэшэгдэн наадаһан байна. Оркестртэй хамта скрипкээр наадаха Брамсын концерт, Шостаковичой «Первомайская» гэжэ симфони программадань оронхой.

Харагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Шэнжэлэгшэд үндэр сэгнэлтэ үгөө.

ПАВЛО ПИКАССОГОЙ ҺҮҮЛЭЙ ПЛАКАТ

ВАРШАВА. (ТАСС). Бултанда мэдээжэ эб найрамдалай гулабхаае ондоо түхэлтэйгөөр зураглан харуулһан Пабло Пикассогой зурагые үндэһэ болгон, Вроцлав хотын полиграфическа комбинат шэнэ плакат бүтээбэ.

Энэнь үнгэрэгшэ зун зурагдаһан юм. Эб найрамдал хамгаалдаг соёлой ажал ябуулагшадай бүхэдэлхэйн конгрессэй 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан зохёол бүтээхэдэнь туһалыт гэһэн гуйлтатайгаар Вроцлавай хизаар ороноо шэнжэлгын бүлгэм энэ зураашада хандаһан байна.

Уран зурааша тэрэ гуйлтадань зүбшөөн харюусаад, уданшьегүй плакадай эскизые Вроцлав эльгээһэн байгаа. Тиихэдээ дайнай аюул харуулһан хара фон дээрэ тэрэ гулабхаае зураа.

Түрүүшын 2 мянган хэһэг плакадые типографиин хүдэлмэришэд һайн дураараа бүтээбэ. Плакат бүхэндэ өөр өөрынь номер табяатай. Тиимэһээ коллекционернүүдтэ тон шухаг зүйл болохо.

Социалис оронуудаар

СРР-эй ФЛОДОЙ ХҮГЖЭЛТЭ

БУХАРЕСТ. (ТАСС). СССР-эй техническэ туһаламжаар баригдажа байһан Румыниин судна бүтээдэг промышленностиин ехэ түб Констанцида 55 мянган тонно руда зөөхэ хүсэтэй мантан томо судна бүтээгдэжэ эхилбэ. Иимэ ехэ судна республикын стапельнуудһаа гараагүй юм. Тэрэнь Румыниин худалдаа наймаанай флодтэ угтэхэ. Энэ флот мүнөө бүхыдөө хахад миллион тонноһоо дээшэ уһа түрихэ хүсэтэй 62 суднаһаа бүридэнэ. Мүнөө жэлдэ 2-һоо 25 мянган тонно хүрэтэр ашаа зөөхэ 16 рудовоз, сухогрузуудые абаха, харин табан жэлэй һүүл болотор үшөө томо суднанууд нэмэхэ байха.

Румынидахи судныи проект табидаг институт мүнөө 150 мянган тонно уһа түрихэ танкер ухаалан зохёожо байнхай. Энэнь мүн лэ Констанцида баригдаха.

МОНГОЛ ВРАЧНУУДАЙ КОНФЕРЕНЦИ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Мүнөөнэй табан жэлэй дүүрэтэр МНР-эй арба мянган хүн бүхэндэ 22 врач, медицинын дунда эрдэмтэй наһад хүдэлмэрилэгшэ ба больницын 100 шэрээ хүртэхэ байна. Монголой врачнуудай хоёрдохи семинар-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, МНР-эй элүүрые хамгаалгын министр Д. Ням-Осор энээн тухайда мэдүүлбэ.

— Ажалшадай элүүрые хамгаалгын асуудал манай партиин, правительствын гол анхаралда байһаншье, байһааршье гээшэ. Арадай засагай мандажа байгаа 50 гаран жэл соо хүн зоной наһа баралга гурба дахин үсөөрһэн, дунда зэргын наһан хоёр дахин ута болоһон байна гэжэ министр хэлээ.

Монголой арадай элүүрые хамгаалгын хэрэг улам һайжаруулха асуудалнуудта Советскэ Союзай үзүүлдэг аха дүү ёһоной туһаламжын ашаг үрэнь ехэ,— гээд министр тэмдэглэбэ.

УРДА ВЬЕТНАМАЙ СҮЛӨӨРҮҮЛЭГДЭҺЭН РАЙОНУУДТА

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай сүлөөлэгдэһэн районуудай ажалшад Хо Ши Минэй түрэһөөр 83 жэлэй ойе үргэнөөр тэмдэглэбэ. РЮВ-эй ВРП-гэй хиналтада байгаа тосхонуудаар энэ үдэртэ зорюулагдаһан митинг, суглаанууд болоо.

Куангчи, Лонган провинцинуудта апрелиин һүүл, майн эхин үеэр вьетнам арадай суута хүбүүнэй түрэһэн үдэрэй хүндэлэлдэ ажалай мүрысөөн дэлгэрһэн байна. Тэрэ үеэр Куангчи провинциин таряашад 62 километр ута уһалууриин каналнуудые малтаа. Тэрэнэй ашаар таряашад мүнөө жэлдэ хэды ган гасуурай болоошье һаа, барагарай һайн ургаса абахаар шиидэнхэй.

АРВАН ХОЁРТОЙ ХУБУУНЭЙ УРАН ЗУРАГАЙ ВЫСТАВКЭ

Армениин ССР-эй ниислэл Ереван хотын хүүгэдэй уран зурагай галерей соо арбан хоёртой хубүүнэй уран зурагай выставкэ нээгдэбэ. Һургуулиин һурагша Вагинак Элибекян гэгшын выставкэ дээрэ гуша гаран бүтээлнүүд харуулагдана. Тэдэнэй дунда портредүүд, натюрмортнууд байгаали тухай зурагууд бии.

Эдир уран зураашан бүтээлнүүд соогоо еерынгөө һанал бодолые яһала зохидоор харуулна.

Хүүгэдэй уран зурагай галерей энд нээгдэһээр хоёр жэл болобо. Энэ сагай турша соо табан выставкэ болоо. Галерейн залнууд соо Чехословакиин, ГДР-эй, Франциин элиршүүлэй зурагууд харуулагдана.

Зураг дээрэ: Ереван хотын арбан хоёртой уран зураашан Вагинак Элибекян ажаллажа байна.

АПН-эй фото.

ФУТБОЛ

ДОЛООДОХИ НААДАНАЙ ҺҮҮЛЭЭР...

СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын футболистнуудай дунда ээлжээтэ — долоодохи уулзалганууд июниин нэгэндэ үнгэргэгдэһэн байгаа. Энэ үдэр мүрысөөнэй таблицада һүүлшын һуури эзэлжэ ябаһан Шэтын футболистнууд Новосибирскын «Чкаловец» командые аяар 4:0 тоотойгоор шүүбэ.

Мүн Владивостогой «Луч» командын футболистнууд Ангарскын «Старт» командые 4:1 гэһэн тоотойгоор шүүһэн байна. Сэхыень хэлэхэдэ, энэ үдэр талмайн эзэдтэй наадаһан команданууд бултадаа шүүгдэжэ, хоёр хоёр очко эдэнэртээ бэшүүлбэ. Хабаровскын СКА командада айлшалһан Томскын «Томлес» 90 минутын туршада наадахадаа тэнсэһэн байгаа. Харин нэмэлтэ сагай үгтэхэдэ, 5:4 гэһэн тоотойгоор талмайн эзэдтэ шүүгдэһэн байна.

Манай «Сэлэнгэ» командын футболистнууд Омскын «Иртыш» командые 1:0 тоотойгоор шүүжэ гарахадаа, 6 очкотой болоожо, мүрысөөнэй таблицада гурбан һуури урагшаа дабшаба.

Эрхүүгэй «Аэрофлот» командын футболистнууд айлшаар ерэһэн Прокопьевскын «Шахтерой» футболистнуудые 2:1 гэһэн тоотойгоор шүүжэ гарахадаа, мүн лэ гурбан һуури урагшаа дабшаһан байна.

«Вулкан» (Петропавловск-Камчатский) — «Автомобилист» (Красноярск) командануудай наадаһай мэдээн абтаагүй.

Хэдэн наада гэртээ үнгэргэжэ ябаһан Урда-Сахалинай «Сахалин» командын футболистнууд Братскын «Сибиряк» командые 2:0 гэһэн тоотойгоор шүүхэдээ, дүн хамтадань 10 очкотой болоожо, мүрысөөнэй таблицада түрүү һуури эзэлбэ. Мүн Благовещенскын «Амур» Томскын футболистнуудые очкогоороо хүсэбэ. Эдэнэр Барнаулай «Динамо» командые 1:0 гэһэн тоотойгоор шүүһэн байгаа.

Үсэгэлдэр үдэшэ манай «Сэлэнгэ» командын футболистнууд Прокопьевскын «Шахтер» командатай наадаа. Эдэнэрэй уулзалга ямар тоотойгоор дүүрээ хаб гэһэн мэдээсэл үглөөдэрэймнай номерто уншаарайгты.

Танай анхаралда июниин табанай байдалаар али командын түрүүлжэ, гээгдэжэ ябаһан тухай мүрысөөнэй таблица толилогдобо.

Командануүд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ		Очко
«Сахалин»	7	4	2	1	16:10	8:4	10
«Томлес»	7	4	0	3	19:14	14:10	8
«Амур»	7	3	2	2	12:6	8:4	8
«Иртыш»	7	3	1	3	19:16	7:4	7
«Динамо»	7	3	1	3	17:15	8:6	7
«Автомобилист»	6	2	3	1	20:15	6:5	7
«Сэлэнгэ»	7	3	0	4	14:15	6:5	6
«СКА» (Х)	7	3	1	3	20:9	12:12	6
«Вулкан»	6	2	2	2	15:15	5:7	6
«Аэрофлот»	7	2	1	4	20:21	9:9	5
«Чкаловец»	7	2	1	4	19:18	9:9	5
«Луч»	7	2	0	5	24:26	8:8	4
Старт»	7	1	2	4	20:24	6:12	4
«Сибиряк»	7	1	1	5	13:14	1:4	3
«Шахтер»	7	1	1	5	13:18	5:10	3
СКА (Шэтэ)	7	1	0	6	16:19	7:6	2

АЖАГЛАЛТА: «Бүмбэгэ» гэһэн нэрэ доро үгтэһэн тоонуудые нигэжэ ойлгохо: түрүүшынхинь — нэмэлтэ сагтайгаар оруулагдаһан бүхы бүмбэгэ. Хоёрдохинь — 90 минутын туршада сохигдожо оруулагдаһан бүмбэгэнүүдэй тоо.

КИНО

„ХҮНДЭ ДУРЛАХА..."

Мүнөө үеын орёо асуудалнуудые шиидхэжэ байгаа архитекторнуудые харуулһан Сергей Герасимовай «Хүндэ дурлаха...» гэһэн кино харагшадай анхарал ехээр татана.

Хүндэ дурлаха, хүнүүдэй түлөө оролдохо гэһэн бодол кино дотор элеэр харуулагдана.

Өөһэдынгөө хэрэгтэ бата этигэһэн, урдань табигдаһан асуудалнуудые шиидхэхээр зоригжонхой залуу архитекторнуудэй коллектив оронойнгоо хойто хизаарта ажаллана. Гэбэшье тэдэнэр, мүн нютагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдшье КПСС-эй горкомой секретарь Струмилин, горгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Богачев сэбдэг хүйтэн газарта ажаллажа байгаа хүдэлмэришэдые гэр байраар хангаха асуудал ондо ондоогоор бодомжолно. Дмитрий Калмыковой залуу нүхэртэ урда сагай пирамидануудые һажаалган гэр байра барибал таарамжатайгаар һанагдана. Богачев, Струмилин хоёр «зохидхон, дулаахан «пакет» барибалтнай ямаршье хүдэлмэришэн хүлдэтнай мүргэхэ» гэнэ. Харин Калмыков өөрынгөө бодомжо, «бээлэй» гэжэ нэрлэгдэһэн гэр байрын комплекс бариха тухай хөөрэнэ. Энэ гэр соо, нэгэ хушалта доро хүнэй ажабайдалда хэрэгтэй алибаа бүхы юумэ нэгэдхэхээр, тэндээ үбэлэй саад, уншалгын таһаг, концертнэ зал, библиотекэ барихаар Калмыков хараална. «Барилга хэхэдээ хүдэлмэришэдэй мүнөөдэрэй эрилтэ хангаад дүүргэхэ бэшэ, холын хараатайгаар бариха ёһотойбди, — гэжэ тэрэ хэлэнэ.

«Пирамида», «пакет», «бээлэй» тухай архитекторнүүдэй хоорондо тоосолдооной болоожо байхада гэр байрагүй ушарһаа нилээд зобоһон хотын хүдэлмэришэд «дутуу баригдаһан гэрнүүдтэ орохомнай, өөһэдөө заһахабди» гэнэ.

Энэ кинофильм гансал гэр барилгын аргануудые бэдэрэлгэ тухай бэшэ, мүнөө үеын архитекторэй зохёохы ажалайнь хүгжэлтэ тухай зураглал болоно.

Зохёохы ажалтай хүнэй дүрые артист А. Солоницын һайнаар харуулжа шадаа. Ходо нэгэ юумэн тухай бодолгото болонги, заримдаа хүнүүдээр һайнаар хөөрэлдэжэ, албан хэрэгэй холбоо барисаа һайнаар байгуулжа шададаггүй байһаниинь элеэр харагдана. Д. Калмыковой зангыень һайнаар мэдэхэ Маша һамганиинь «Бүгэдэнтэй хамта шиидхэбэлшни дээрэ» гээд зөөлэхэнөөр, бодолготойгоор, нүхэртөө хэлэнэ. Дмитрий Калмыковой һамган — Машын рольдо Л. Виролайнен наадана. Кинофильмын эхиндэ Маша эсэнги, уйданги залуу эхэнэр. Калмыковто хадамда гараһанайнгаа һүүлээр Маша нүхэрэйнгөө хэрэгтэ шунажа, ёһотойл туһалагшань болоно. Ахалагша архитектор Розановтой бодомжо хамгаалан тоосолдоно.

Таня (арт. Ж. Болотова) ухаатайхан, юумэн бүхэндэ үнэн сэхээр хандаха гэжэ оролдодог басаган харагшадай дура буляана. Дмитрий Маша хоёр жаргалтай байһай гэжэ үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ.

Суута мексикан уран зураашан Давид Альфаро Сикейрос тухай документальна кадрнууд ехэл һайханаар харагдана. Мүн хойто хизаарай байгаалиин байдал харуулһан хэһэгүүд хэнэйшье сонюдэ баясуулна.

Фильм дутуу дундагүй гэжэ хэлэжэ болохогүй байна. Жэшээнь, Машын «Казачок» хатаралга ямар удхатайб?

Мүн архитектор Калмыковой ажалаа хэжэ байһан үеые харуулаа һаань һайн байгаа. Юуб гэбэл, фильм дотор Калмыков барилгын хажуудахи «пакет» соо, Александра Васильевнагайда, гэртээ байһаар харуулагдана. Зохёохы ажалаа хэжэ байһаниинь харагданагүй шахуу. Тиихэдэ Калмыковой проектээр хоёр жэлэй турша соо барилга хэжэ байгаа хүдэлмэришэд мүн лэ харуулагданагүй.

Фильм бүхыдөө мүнөө үеын хүнүүдэй харилсаа холбоо тухай хадаа харагшын сэдьхэлдэ шэнэ шэнэ бодол түрүүлнэ.

В. КОПЫЛОВА.

ҮБГЭН АНГУУШАНАЙ УШАРАЛТА НАМТАР

...Энэ ушар гушаад оной эхээр болоһон юм. Тиихэдэ Яков Шагжиев залуу, хүсэн дундаа ябаа бэлэй.

Дуулим хабарай дулаахан үдэр ангуушан Хуурай горхоной толоор нилээд үгсэһэнэйнгөө удаа хадын баруун маряанда мүрыень мүшхэһэн бугаяа харажархёод, буудахаяа түхеэржэ байтараа ара тээнь гэшүүһэнэй хухархые, юумэнэй һаршаганахые дуулажархиба. Тэрэнэй эрьелдээд харахадань, хашараг баабгай хоёр заахан гүлгэтэй унаанги модоной хажууда нёдондоной алирһанай эшэ дээрэ бэлшэжэ ябабад. Баабгайханууд ангуушаниие обёорбошье, анхарал хандуулбагүй. Тэдэнэр эшээнһээ һая гараһан, үлэн хэбэртэй. Яковай эрьелдэхэтэйнь адли эмэ баабгай сэхэ урдань бии болоожо, буудажа үрдеэгүй байтарнь, аймшагтай шангаар тархи руунь альгадажархиба. Яков Шагжиевай нюдэнһөө гал сахилжа, буушье хажуу тээшээ хиидэшэбэ. Иигэжэ ангуушан улаан гараараа баабгайгай сэхэ уулзаа бэлэй. Баабгай абаһаар Яковай тархиинь хуухада аһахаар забдаба. Юуб гэхэдэ, бартахи хүнэй нюур хараха дурагүй бшуу. Олохон ангуушад баабгайтай тулалдахадаа, хуухынгаа арһаар нюураа хушуулһан байха.

Яков Шагжиев тэрэ дары баабгайн урда хоёр һабарые хоёр гарайнгаа һуга доогуур хабшуулан, шанга гэгшээр тэбэрибэ. Арьяатан ангуушанай хүдэр дала мүрые эмүүдыень хазахые оролдобо. Баабгайн барбагар томо тархинь Яковай нюурай хажуугаар зантагашана. Бартахиин шүлһэ нёлбоһон ангуушанай хоёр нюдэн руу гоожобо. Ангуушан юушье хаража шадахаяа болибо. Баабгай носолдоһоор байтараа ангуушанай баруун гарай сарбууда томо шүдэнүүдээ шаагаа бэлэй. Яков үбдэһэнөөшье мэдэнгүй нюдэнүүдээ баабгайн урда хүлдэ аршажа үрдибэ. Гарайнь сарбууһаа шулан гоожоно хэбэртэй. Ангуушан баабгайн шэхэндэ аһажа гурба эршэлээд, дороо дарап унаба. Удаань, гэнтэ мэдээ срохододонь баабгай хойто хоёр хүлөөрөө ташааень һабардажа байба. Яковай үрөөһэн гарынь баабгайн аманда, нүгөөдэнь арьяатанай шэхыень шанга гэгшээр бажуунхай. Ангуушан хүсэлэн үрөөһэн хүлөө баабгайн һабарһаа мулталжа, гэдэһыень арга шадал соогоо дэбһэбэ. Ан гэдэһээ гэшхүүлжэ, дэбһүүлхэдээ тэсэнгүй зуугаад байһан гараа алдажархёо бэлэй. Яков гэмтэһэн гараараа бүһэдөө шагтагалаатай хүйдаа хүрэжэ, хутагаяа һугалжа абаһаар, бартахинн гэдэһэ зүһэжэрхибэ. Мэдээгээ алдаһан арьяатан бүри галзууржа, ангуушанай нюргые һабардаа һэн. Яков энэ үедэ хутагаяа баабгайн бахалзуур руу шаажа, тэрэнээ тэндэнь хоёр-гурба эрьюулжэ шадаба.

Баабгай бүри дэмыржэ, ангуушанай урдаһаа бүхы хүсөөрөө тулаба. Гэбэшье эсэсэй өсэстэ баабгай шуһаяа ехээр адхарһандаа һулада һуладаһаар унашоо бэлэй...

Ангуушаншье баһа шуһаяа ехээр адхаа. Тэрэ шуһанайнгаа гоггожо үгэхэгүйдэ һудалаа арай шамай уяжа, гэр тээшээ ошоо һэн. Яков Шагжиев гэрэйнгээ богоһо мүлхижэ ороһоор мэдээгээ табиһан юм.

Энэ хадаа Яков Шагжиевай алаһан наядахи баабгай болоно. «Дүшэдэхи баабгайтайгаа баһал барилдаһан байхаб»,— гэжэ Баргажан голой суута ангуушан Яков Шагдурович Шагжиев хөөрөөнэйнгөө түгэсхэлдэ хэлээ һэн.

Ангуушан наһан соогоо аяар 104 баабгай алаһан суутай. Яков Шагжиев эгээн түрүүшынгээ баабгай 18 наһатайдаа бариһан юм. Хуурай горхоч дээрэ түрүүшынгээ баабгайтай ушарһан, баһал эндэ наядахи баабгайтайгаа тулалдаһан байна.

Яков Шагжиевые залуудаа бар хүсэ ехэтэй хүн байһан юм гэлсэдэг. Нэгэтэ хори хүрэжэ ябахадаа, бар тайгаһаа бүхэли баабгай гэртээ үргэлжэ асарһан юм. Бута үргэлөөдшье асардаг байгаа. Гүрөөһэ хоёр гурбаарнь шэрэдэг бэлэй.

Ангуушанай хэды хэрмэ, ондатра, гүрөөһэ, буга барихые тоолохын аргагүй. Агнууриин нэгэ хаһада Яков Шагжиев хэдэн зуугаад хэрмэ, хэдэн зуугаад ондатра жэл бүри шахуу тушаадаг. Нэгэтэ, ангуушан нэгэ үдэр соо Үмхэйдэ атнахадаа, Шоодой гэжэ хүнэй амбаарта аяар 22 гүрөөһэ оруулһан намтартай. Яков Шагдурович наһан соогоо зуун булга, эды шэнээн үнэгэ, 30-аад шоно, дүшөөд хүнэри, үен бариһан. Гадна ангуушан найман жэлдэ хаб загаһа агнаһан, юһэн жэл соо Байгал далай дээрэ губшуур татаһан байха.

Мүнөө Яков Шагдурович Шагжиев Барханай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ажаһууна. Ная наһа хүрэжэ ябаһан энэ үбгэжөөл мүнөөшье агнаһаар. Сүлөө сагтаа тэрэ колхоздоо туһалдаг. Ниитын хони харууһалалсадаг, ажахын пилорама харадаг юм.

Һаяшаг үбгэжөөл Хүшэгээрэй аршаанда амараа. Яков Шагжиев эндэхи газар һайн мэдэхэ. Баргажан гол соохи аршаануудые бултыень танидаг юм.

— Һүүлшынгээ 104-дэхи баабгайгаа. Ольхоондо Елоохон гэжэ газарта хэдэн жэлэй саана барна һэм. Агнууридаа хоёр хүн гараа һэмди. Тиихэдэ зургаан баабгайһаа 4-ыень барябди. Гурбыень өөрөө буудаа һэм,— гэжэ үбгэжөөл хөөрөө бэлэй.

Яков Шагдурович мүнөөшье хада уулаар, ой тайгаар зайха дуратай байдаг. Тиимэһээ тэрэ байгаалиин сэнгэлигтэ ходо ябадаг хүн юм.

Г. ҒИНЧИНО
хүдөө бэшэгшэ.
Хурамхаанай аймаг.

ХИЛЫН ГААНАҺАА

ВАРШАВА

Польшын гадаадын худалдаа наймаан

ТАСС

Польшын гадаадын худалдаа наймаан хурдан түргөөр хүгжэжэ байна. Нёдондо жэл эд бараа газаа тээшэнь гаргажа худалдалга, урда жэлэйхитэйнь жэшэбэл, 17 процентээр нэмэһэн байха юм.

Эд бараа, тэрэ тоодо экскаватор, судна ба тракторнуудые ондоо гүрэнүүдтэ худалдана.

Гол түлэб социалис оронуудтай худалдаа наймаанай ехэ хэлсээнүүдые баталанхай.

ДЕЛИ

Индиһээ ракетэ табигдаба

ТАСС

Индидэ бүтээгдэһэн ракетэ Андхра-Прадеш штадтахи Шрихарикота гэжэ тусхай талмай дээрэһээ амжалтатайгаар табигдаба. Энэнь замбуулинай дайдые шэнжэлхэ Индиин эмхиин программын хубинь болоно. Иимэ туршалга ракетэнүүдые табилгын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ, хүтэбэрилгын оньһон түхеэрэлгэ туршаха арга олгохо байна. Эксперт нүүдэй мэдүүлһэнэй ёһоор, ракетэ амжалтатай һайнаар табигдаа.

БОНН

НСМ-эй СЪЕЗД

ТАСС

Уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулхын, арадуудай хоорондоо үгэеэ ойлголсохо ябадал туйлахын, зэбсэгүүдые хуряахын түлөө тэмсэхэ зорилго табидаг Баруун Германиин демократическа партиин — немец эб найрамдалай союзай съезд Майнцда болобо.

Съездын делегадууд «Гол ёһонууд тухай мэдүүлгэ» баталаа. Европо түбидэ аюулгүй байдал тогтоохын түлөө залан сэхээр тэмсэхэ шухала гэжэ делегадууд тэрэ мэдүүлгэ дотороо тэмдэглэнэ. Баруун Германиин общест вын «бүхы һалбаринуудта хубилалтануудые хэхын түлөө, тэмсэхэ» шухала гээд мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр США-да ошохоёо байһан тухай

ТАСС

Л. И. Брежневые Сагаан байшан хүндэтэйгөөр угтаха байха гэжэ США-гай президентын туһалагша Г. Киссинджер мэдүүлээ гээд американ информационно агентствэнүүд мэдээсэнэ. Элдэб асуудалнуудаар, тэрэ тоодо совет-американ харилсаанай асуудалаар хоёр ороной хүтэлбэрилэгшэд хөөрэлдөө хэхэ юм гэжэ Киссинджер тэмдэглээ. Добтолхы стратегическэ зэбсэг бүтээн гаргалгые хороохо тухай совет-американ хэлсээндэ энэ уулзалгын үеэр гар табигдаагүйшье һаа, энээн тухай хөөрэлдөөн болохо байна гэжэ тэрэ хэлээ.

Сиэтл хотодо (Вашингтон штадай захиргаанай түб) хүрэхэ уряалай бэшэг Вашингтон штадай губернатор Эванс, Сиэтлэй мэр Улман ба американ бусад тусхай тушаалтад Л. И. Брежневтэ эльгээбэ. Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр США-да ерээд, хэхэ хөөрэлдөөнүүд США-гай ба СССР-эй хоорондын харилсаае улам һайжаруулха хэрэгтэ нилээд ехэ туһа болохо гээд найдажа байһанаа бэшэг дотороо мэдүүлнэ.

БУДАПЕШТ

ЮРИЙ ГАГАРИНАЙ НЭРЭМЖЭТЭ

ТАСС

Арадай засагта Венгриин индустрида хоёр ехэ барилга нэмэбэ. Орон доторхи эгээн ехэ хүсэтэй Юрий Гагаринай нэрэмжэтэ теплоэлектростанци, Морис Торезэй нэрэмжэтэ шулуу нүүрһэнэй бассейн промышленна ашаглалгада оруулагдаа.

Арба гаран жэлэй урда тээ Вишонта тосхон шадархи үрэ жэмэстэ саадуудай, виноградай таригдаһан газарта лигнит малтан абажа эхилээ һэн. Тиигээд хэдэн жэлэй үнгэрхэдэ, барилгашад иишэ ерэжэ, шулуу нүүрһэнэй карьернүүдэй хажууда ехэ теплоэлектростанциин барилга захалһан байгаа. Венгриин Залуушуулай Союзай ЦК-гай үүсхэлээр энэнь залуушуулай барилга гэжэ соносхогдоо һэн. Венгриин бүхы нютагуудаас олон зуугаад хүбүүд, басагад иишэ ерэнхэй. Советскэ Союзһаа, ГДР-һээ, Польшоһоо, Чехословакиһаа, Югославиһаа ерэһэн мэргэжэлтэд зэнгер ханинартаа ээм ээмээ ниилүүлэн, эдэбхитэйгээр ажаллаһан байна.

Нээмэл аргаар шулуу нүүрһэ малтан абадаг Морис Торезэй нэрэмжэтэ шулуу нүүрһэнэй бассейн 7,5 миллион тонно шулуу нүүрһэ орондоо үгэхэ даабаритай. Юрий Гагаринай нэрэмжэтэ теплоэлектростанциин хүсэн жэлэй 5 миллиард киловатт-час болохо юм.

ТЭС-эй табан турбина 800 мянган киловатт хүсэтэй байха. «СССР-тэ бүтээгдээ. 210 мянган киловатт...» гэһэн бэшэг нэгэн дээрэнь харагдана. Иимэ хүсэтэ турбинанууд урдань хэзээшье Венгридэ хэрэглэгдээгүй юм.

ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар, ВКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь И. Хорват, Венгер-совет хани барисаанай бүлгэмэй Түбэй правлениин генеральна секретарь М. Надь, СССР-һээ ВНР-тэ байдаг элшэн сайд В. Я Павлов, «Союз-5» гэжэ замбуулинай онгосын командир, летчик-космонавт Б. В. Волынов эдэ барилгануудые ашаглалгада тушаалгын ёһололдо хабаадаа.

Энэ үдэр Вишонта тосхондо дүтэхэн дэлхэйн түрүүшын космонавт Юрий Гагаринда памятник нээгдэбэ.

ТОКИО

ЭБ НАЙРАМДАЛ БЭХИЖҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭХЭ

ТАСС

Уласхоорондын аюулгүй байдалай зэбсэгүүдые хуряахын түлөө, национальна бэеэ дааһан байдалай түлөө, харилсаа холбооной ба эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө арадуудай тэмсэлдэ шухала үүргэ дүүргэдэг, эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй Москвада зарлагдаха бүхэдэлхэйн конгресс шухала удха шанартай байха гэжэ «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат Каору Ясуи мэдүүлбэ.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй хуралдаае Москвада амжалтатайгаар үнгэргэхэдэ таарамжатай оршон байдал бии болоод байна гээд К. Ясуи, ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө тэмдэглээ. Һүүлэй үедэ уласхоорондын түгшүүрил һуларжа байнхай. «Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршохо ленинскэ политикые эдэбхитэйгээр бэелүүлхын түлөө КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневэй гаргадаг хүсэлэлгэ оролдолгые ехэтэ һайшаанаб, — гэжэ К. Ясуи хэлэбэ.

БРАТИСЛАВА

Гастролёор Словаки ошобо

ТАСС

ССР Союзай гүрэнэй Ехэ театрай труппа гастролёор эндэ ерэбэ. Совет артистнуудай бэлиг шадабари Словакиин Социалис Республикын олониитые ехээр һонирхуулна.

Ехэ театрайхидай гастроль П. И. Чайковскиин «Елбэрэй хатан» гэжэ опероор Братиславада эхилхэ.

УРДА ВЬЕТНАМАЙ АРАДАЙ ЗАСАГ БЭХИЖҮҮЛХЭ

Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын, Национальна сүлөөрэлгын фронтын хүтэлбэри доро Урда Вьетнамай улад зон арадай-революционно засагые эдэбхитэйгээр бэхижүүлнэ.

Национальна сүлөөрэлгын фронтын тэрээндэ үгэһэн засаг тогтоохо харюусалгаяа РЮВ-эй Революционно саг зуурын правительство нэрэтэй солотойгоор дүүргэнэ.

Үнгэрһэн жэлнүүдэй турша соо Урда Вьетнамай патриодууд Куангчи провинциһаа Камау хушуун хүрэтэрхи үргэн ехэ газар дээрэ арадай засаг тогтоогоо.

Сүлөөлэгдэһэн районуудта шэнэ байдал зохёон байгуулха гээшэ арадай-революционно засагай гол шухала зорилго мүн. Арад зоной байдал һайжаруулха, национальна эблэрэлгэ туйлаха, демократическа эрхэ сүлөө олгохо политика Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительство эдэ районуудта бэелүүлжэ байнхай.

Экономикоёо хүгжөөхэ гээшэ Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Сүлөөлэгдэһэн районуудай хүн зоной олонхинь таряашад юм. Тиимэһээ газар эндэхи гол шухала асуудалынь болоно бшуу. Энэ асуудал амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ арадай-революционно засаг анхаралаа хандуулна. Жэшээнь, һүүлэй 3 һарын турша соо Тяудок провинциин Тяутхань районой тарящад арадай засагһаа 10 мянга гаран гектар газар абаһан байна.

Сүлөөлэлгэ гэдэг хэблэлэй агентствын баримтануудай ёһоор, һүүлэй жэлнүүдтэ Урда Вьетнамай тарящад арадай-революционно засагһаа 1 миллион 600 мянган гектар газар абаа. Энэнь сүлөөлэгдэһэн районуудтахи үйлэдбэри хүгжөөхэ экономическа шухала үндэһэ һуури болоно.

Байгша оной эхинһээ хойшо түе районуудта 1500 класс нээгдэжэ, 35 мянган үхибүүд һурана. Сүлөөлэгдэһэн районуудта газетэ, журнал, ном хэблэлгэ һайжаруулагдаа.

Эдэ районуудта элүүрые хамгаалха хэрэг һайжаруулгада арадай-революционно засаг гол анхаралаа хандуулна. Шэнэ больницанууд, медицинскэ, акушерскэ пунктнууд нээгдэнэ.

Тохёолдожо байгаа бэрхэшээлнүүдые дабан, арадай засаг бэхижүүлхын, эб найрамдал, революционно туйлалтануудаа хамгаалхын түлөө сүлөөлэгдэһэн районуудай зон хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхэл.

С. АФОНИН,
ТАСС-ай тусхай корр.

РИМ

ИЗРАИЛИИН КОМПАРТИИН ЦК-гай ХАНДАЛГА

ТАСС

Араб оронуудта эсэргүүгээр 1967 оной июниин 5-да Израилиин зонхилхы бүлэгүүдэй үүдхэһэн эзэрхэг түримхэй дайн араб национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дараха, Палестинын араб арадай хуулита эрхэ хаһаха, харшалха, ондоо гүрэнүүдэй газарые булимтаран эзэмдэхэ зорилготой байгаа гэжэ араб оронуудта эсэргүү Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгын эхилһээр 6 жэлэй гүйсэһэнтэй дашарамдуулан Израилиин Коммунис партиин Централына Комитедэй гаргаһан хандалга дотор хэлэгдэнэ.

ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой мэдээжэ тогтоолые Израилиин засагаархид хэрэгсээнгүй, Дүтын Зүүн зүгтэ эб найрамдал бата бэхеэр тогтоохо хэрэгтэ һаад тойбо татана. Тиихэдэнь империалис хүсэнүүд Израилиин засагаархидые дэмжэнэ. Дэлхэйн энэ районой гүрэнүүдэй, арадуудай хуулита эрхэ хүндэлхэ, эб найрамдал тогтоохын түлөө тэмсэдэг Советскэ Союзые хардана гүрдэнэ.

Тохёолдоһон байдалаар һанаагаа зобожо байһанаа мэдүүлэн, ООН-ой Аюулгүйн Соведэй ноябриин тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ, Палестинын араб арадай эрхэ хүндэлхэ эрилтэ КПИ-гэй ЦК Израилиин правительствын үмэнэ табина.

ПАРИЖ

Бензинэй үнэ сэн хүндэрбэ

ТАСС

Июниин 1-һээ Франциda бензинэй үнэ дунда зэргээр 4 шахуу процентээр нэмэбэ. Һүүлэй 16 жэлэй турша соо бензинэй үнэ 50 гаран процентээр хүндэрөө гээд Франс Пресс агентство мэдээсэнэ.

«Спортлотогой» майн 30-да Целиноград хотодо үнгэргэгдэһэн 15-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо. Нэгэшье хүн 6 номер таажа шадаагүй. 5 номер тааһан хүндэ 5.000 түхэриг түлэгдэхэ байна. 4 номер таагшад 82 түхэриг, 3 номер таагшад тус тустаа 3 түхэриг абаха. 15-дахи тиражай шүүбэри июниин 11-һээ июлиин 10 болотор түлэгдэхэ. (ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Һунгагшадай захилнууд» — түрүү бэшэг. Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе угтуулан» — суглуулбари. Һургуулинуудта шалгалта эхилээ. Манай фермэнүүдһээ абтаһан мэдээнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе угтуулан. «Арад зоной ашаа туһада» — Н. Пивоваровай статья. Культурна ажабайдалай хронико. АПН-эй статья.

Гурбадахи хуудаһанда: В. Затеев, И. Осинский гэгшэдэй социальна хүгжэлтэ тухай статья. Техническэ мэдээсэл. Эрдэм, техникын һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Ой соо түмэр һэргылхэ» — официальна таһаг. Үнинэй коммунист И. Г. Поликарпов тухай статья. «Удаадахи сезон болотор» — Буряадай драмын театрай зүжэгүүд тухай. Элдэб һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита» харуулна

17. 35 — Джек Лондон «Смок Белью и малыш» гэһэн телезүжэг. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программма. 19.30 — Үнгэтэ телевидени. Футболоор СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө 1/8 финалай наадан «Спартак» (Москва» — «Динамо» (Тбилиси) — 2-дохи тайм. (суранзан бэшэлгэ). 20.25 — «Трое из «К» — ГДР-эй телевидениин уран һайханай фильмын 1,2,3-дахи серинүүд. 21.50 — Уласхоорондын панорама. 22.20 — Телепанорама.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр республикада мнай үүлэтэйшэг байха, хура бороо орохогүй. Баруун хойноһоо секундын 10—14 метр хүсэтэйгөөр һалхилха Улаан-Үдэдэ 24 градус дулаан байха.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд.

г. Улан-Үдэ, ул. Ленина35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмна — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секретариат — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36,63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 68-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественна приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолабораторная — 33-6-.

● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-01465. Заказ № 00444